

Programmajournaal 2023

Inhoudsopgave

Programmajournaal 2023	1
Inleiding	4
Leeswijzer.....	5
Financieel hoofdstuk.....	6
Mutaties bestaand beleid	6
Inleiding ambitiebegroting.....	12
Uitwerking verzamelmotie	12
Programma Buitengebied in Balans.....	16
Actielijn 1 Naar een toekomstbestendige agrarische sector.....	16
Actielijn 2 Ons unieke landschap en natuur worden geborgd.....	18
Financiën Buitengebied in Balans	19
Programma Iedereen Gezond.....	20
Actielijn 1 De zorg voor onze inwoners is op orde	20
Actielijn 2 Gezond in je lijf en in je hoofd.....	21
Actielijn 3 Iedereen doet mee.....	22
Actielijn 4 Iedereen is veilig.....	23
Financiën Iedereen Gezond.....	23
Programma Leefomgeving van de toekomst.....	25
Actielijn 1 Verduurzamen - Op weg naar energieneutraal en aardgasvrij wonen en werken	28
Actielijn 2 Opwek - Duurzame energievoorziening	29
Actielijn 3 Duurzame Mobiliteit	31
Financiën Leefomgeving van de toekomst.....	31
Programma Leefbare kernen.....	34
Actielijn 1 Voor iedereen een passende woning	34
Actielijn 2 Voldoende ruimte voor de economie en voor maatschappelijk verantwoord ondernemen .	36
Financiën Leefbare kernen	38
Programma Gemeente en de samenleving.....	41

Actielijn 1 Gemeente en inwoners staan dicht bij elkaar en werken samen	41
Actielijn 2 Een sterk en toekomstbestendig Noaberkracht.....	43
Actielijn 3 Financieel gezond blijven	46
Financiën Gemeente en de samenleving.....	47
Basisbegroting.....	48
Programma Bestuur & middelen	48
Programma Dienstverlening & burgerzaken	49
Programma Veiligheid	49
Programma Openbare ruimte & mobiliteit.....	50
Programma Economie.....	53
Programma Onderwijs.....	54
Programma Sport & accommodaties	54
Programma Cultuur & recreatie	55
Programma Sociaal domein.....	55
Programma Milieu	61
Programma Volkshuisvesting & ruimtelijke ordening.....	62

Inleiding

Voor u ligt het programmajournaal 2023 van de gemeente Dinkelland die door het college van Dinkelland aan u als raad aangeboden wordt. In het programmajournaal wordt verslag gedaan van de voortgang van het bestaande beleid, zowel inhoudelijk als financieel.

Dit bestaande beleid vindt zijn oorsprong in de vastgestelde begroting 2023 en de perspectiefnota 2024. Deze beide documenten zijn op hun beurt gebaseerd op het Collegeakkoord gemeente Dinkelland 2022-2026 met de naam "Ver nieuwen, verbinden en versterken". Het zogenaamde ambitiedeel van deze begroting is gebaseerd op de volgende 5 opgaven uit dit collegeakkoord:

- Leefbare kernen
- Buitengebied in Balans
- Leefomgeving van de toekomst
- Positieve gezondheid
- Gemeente en de samenleving

De basisbegroting bestaat uit de volgende 11 programma's:

1. Programma Bestuur en Middelen
2. Programma Dienstverlening en Burgerzaken
3. Programma Veiligheid
4. Programma Openbare Ruimte en Mobiliteit
5. Programma Economie
6. Programma Onderwijs
7. Programma Sport en Accommodaties
8. Programma Cultuur en Recreatie
9. Programma Sociaal Domein
10. Programma Milieu
11. Programma Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

Leeswijzer

In deze leeswijzer worden een aantal zaken toegelicht zodat u dit programmajournaal makkelijker kunt lezen.

Allereerst een korte toelichting op de opbouw van het programmajournaal. Het programmajournaal bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Het Financieel hoofdstuk: hierin vindt u alle financiële mutaties
2. De Ambitiebegroting: de programma's met de vertaling van het collegeakkoord.
3. Basisbegroting: hierin komen alle reguliere en jaarlijks terugkerende zaken aan de orde.

Vanaf 2019 maken wij onderscheid tussen de basisbegroting dus feitelijk het structurele geld en de ambitiebegroting dus het incidentele geld dat gebruikt wordt om de ambities te realiseren. Tussen de basisbegroting en ambitiebegroting bestaat een wederzijdse relatie. Er zijn namelijk zaken vanuit de basisbegroting die een directe link met de ambitiebegroting hebben en vice versa.

- Projecten die voortkomen uit ambities kunnen na uitvoering en afronding structurele lasten met zich meebrengen in de beheerfase. De financiering van het project vindt plaats vanuit de ambitiebegroting (incidenteel), terwijl de structurele lasten afvloeien naar de basisbegroting en een plek krijgen onder één van de elf programma's.
- Activiteiten en inspanningen (reguliere capaciteit en middelen) vanuit de basisbegroting kunnen bijdragen aan het bereiken van de doelen in de ambitiebegroting. Daarnaast kan ook (reguliere) capaciteit aan de basisbegroting worden onttrokken om te worden ingezet voor de ambities (projecten en processen).

Basisbegroting

In de basisbegroting komen de reguliere, jaarlijks terugkerende zaken aan de orde. Deze basisbegroting is opgedeeld in de volgende elf programma's:

- Programma Bestuur & middelen
- Programma Dienstverlening & burgerzaken
- Programma Veiligheid
- Programma Openbare ruimte & mobiliteit
- Programma Economie
- Programma Onderwijs
- Programma Sport & accommodaties
- Programma Cultuur & recreatie
- Programma Sociaal domein
- Programma Milieu
- Programma Volkshuisvesting & ruimtelijke ordening

Financieel hoofdstuk

Mutaties bestaand beleid

In deze paragraaf treft u een samenvattend overzicht aan van de verschillende financiële mutaties voor het jaar 2023 op basis van bestaand beleid. Dit kunnen autonome ontwikkelingen zijn of zaken waarover reeds besluitvorming heeft plaatsgevonden.

Omschrijving	€ x 1.000
Mei circulaire 2023	
- hogere algemene uitkering	1.325
- totaal te ramen (stel)posten	-734
- totaal te ramen taakmutaties	-103
Tweede Kamerverkiezingen	-81
Rente schatkistbankieren	175
OZB	110
Sociaal Domein	543
Haalbaarheidsonderzoek fietspad Bornsestraat	-25
Indexering prijsgevoelige budgetten	-126
Inzet stelpost prijscompensatie	126
Specifieke uitkering meoz	71
Hogere leges	348
Overige kleine(re) verschillen	-6
Totaal	1.623

Meicirculaire 2023

De algemene uitkering laat voor het jaar 2023 op grond van de meicirculaire 2023 een budgettair voordeel zien van € 488.000. Specificatie:

Mei circulaire 2023	€ x 1.000
Hogere algemeen uitkering	1.325
Totaal te ramen (stel)posten	-734
Totaal te ramen taakmutaties	-103
Totaal	488

In de meicirculaire is het accres geactualiseerd op basis van de Voorjaarsnota 2023. Voor het jaar 2023 is er sprake van een opwaartse bijstelling van het accres. Een aantal investeringsfondsen (Klimaatfonds, Mobiliteitsfonds (ontsluiting nieuwe woningen) en Stikstofonds) worden uitgezonderd op de accresrelevante uitgaven. Deze blijven buiten de normeringssystematiek en tellen dus niet mee voor de omvang van het gemeentefonds. Vanuit dit hogere accres moeten gemeenten ook de gevolgen van de loon- en prijsontwikkeling opvangen. Vandaar ook dat de bestaande stelposten voor loon- en prijscompensatie naar boven worden bijgesteld. In het vervolg van dit programmajournaal 2023 komen we terug op de inzet van deze stelposten. Voor prijscompensatie betreft het een kleine verlaging van € 5.000 maar voor looncompensatie gaat het om een bedrag van € 653.000.

Naast het aanpassen van de stelposten voor loon- en prijscompensatie zijn er ook twee specifieke mutaties verwerkt in de vorm van stelposten.

Participatie

De omvang van de integratie-uitkering Participatie wijzigt als gevolg van de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2023 (€ 114,97 miljoen in 2023, aflopend naar € 95,96 miljoen in 2028). De verdeling van de bedragen per gemeente wijzigt door actualisatie van de verdeling van de Wsw-middelen. Daarnaast is sprake van wijzigingen in de verdeling van de bedragen per gemeente door aanpassing van de drempelbedragen in de verdeling van de middelen beschut werk. Met de Voorjaarsnota heeft het kabinet besloten om gemeenten te compenseren voor de bijzondere verhoging van het wettelijk minimumloon voor medewerkers in de Wsw. Voor Dinkelland betekent dit een verhoging van IU participatie in 2023 van € 212.000. Deze mutatie wordt functioneel toegevoegd aan de bestaande raming op het product Sociale werkvoorziening.

Brede impuls combinatiefuncties/buurtsportcoaches

Op 8 februari 2023 is de Regeling specifieke uitkering voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en sociale basis 2023-2026 (SPUK-SGCS, ook wel 'brede SPUK') gepubliceerd. Voor de bestaande Brede Regeling Combinatiefuncties betekent dit een wijziging van het type uitkering van een decentralisatie uitkering naar een specifieke uitkering. De inkomensoverdracht vindt niet meer plaats via het gemeentefonds, maar zal dus via de specifieke uitkering plaatsvinden. Voor Dinkelland betekent dit een structurele verlaging van de algemene uitkering van € 126.000. Hier tegenover wordt met ingang van het jaar 2023 een lagere raming van de kosten van de buurtsportcoaches op het product beleid en uitvoering sportbeleid opgenomen van eenzelfde bedrag.

Taakmutaties

Het saldo van de hogere algemene uitkering is geen pure “winst”. We dienen rekening te houden met de taakmutaties die benoemd zijn door het rijk. Taakmutaties zijn middelen die met een bepaald oogmerk aan het gemeentefonds zijn toegevoegd of onttrokken, maar waar geen bestedingsverplichting aan ten grondslag ligt. Wanneer ze nieuw zijn worden ze eenmalig afzonderlijk benoemd om inzicht te creëren waaraan het rijk meer of minder geld gaat besteden. Maar het uitgangspunt van de gehele algemene uitkering is en blijft dat de middelen vrij aanwendbaar zijn. Binnen de gemeente Dinkelland kennen we de lijn dat voor deze taakmutaties een stelpost wordt opgenomen in afwachting van te ontwikkelen beleid. Zodra door college en raad wordt ingestemd met het ontwikkelde beleid kan een beroep worden gedaan op deze stelpost(en). Indien ervoor wordt gekozen geen beleid te ontwikkelen dan kan de stelpost vrijvallen ten gunste van de algemene middelen. Voor 2023 zijn er een aantal kleine taakmutaties maar ook een aantal wat grotere die hierna worden benoemd en toegelicht:

Flankerend beleid energiearmoede

Het kabinet stelt in totaal incidenteel € 200 miljoen voor de jaren 2022 tot en met 2024 beschikbaar om een stapeling van sociale en maatschappelijke problemen als gevolg van de hoge inflatie te voorkomen. Van dit bedrag wordt in 2023 in totaal € 50 miljoen via het gemeentefonds aan gemeenten beschikbaar gesteld voor de verwachte extra inzet die nodig zal zijn op het gebied van vroegsignalering en om gemeenten tegemoet te komen in het verwachte extra beroep op bijzondere bijstand. Voor Dinkelland gaat het om een incidenteel bedrag in het jaar 2023 van € 34.000. In een latere circulaire worden gemeenten geïnformeerd over de middelen voor 2024 en de verdeling daarvan.

Dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden

Voor de Aanpak Geldzorgen, Armoede en Schulden, die in juli 2022 aan de Tweede Kamer is gepresenteerd, heeft het kabinet in 2023 in totaal € 118 miljoen beschikbaar gesteld. Van deze middelen wordt € 40 miljoen via het gemeentefonds aan gemeenten beschikbaar gesteld als investering in betere dienstverlening door gemeenten op het gebied van armoede en schulden. Voor Dinkelland gaat het om een incidenteel bedrag van € 27.000 in 2023. Gemeenten kunnen deze middelen inzetten om aan de slag te gaan met de prioriteiten van de Aanpak geldzorgen, armoede en schulden, zoals het verdubbelen van het gebruik van de schuldhulpverlening en het tegengaan van kinderarmoede.

Leerlingenvervoer Oekraïne

Eind januari 2023 zijn er meer dan 88.000 vluchtelingen uit Oekraïne naar Nederland gekomen en ingeschreven in de basisregistratie personen (BRP), onder wie circa 18.000 kinderen en jongeren. Scholen en gemeenten spannen zich in om deze leerlingen onderwijs te bieden. Hier hoort in sommige gevallen ook het vervoer naar de school bij. De decentralisatie-uitkering ziet toe op de periode van januari 2023 tot en met 31 juli 2023. Voor Dinkelland een eenmalig bedrag van € 28.000 in 2023.

Taal voor ontheemden uit Oekraïne

Ontheemden uit Oekraïne hebben nu beperkte mogelijkheden om de Nederlandse taal op vrijwillige basis te leren. Om een hogere arbeidsparticipatie te stimuleren, het mogelijk te maken voor Oekraïners om werk te doen dat past bij hun vaardigheden en opleiding en om deel te kunnen nemen aan de Nederlandse maatschappij, is het leren van de Nederlandse taal essentieel. Deze middelen (€ 15 miljoen) hebben tot doel het gemeentelijke aanbod van taalonderwijs aan volwassen ontheemden uit Oekraïne te stimuleren. Voor Dinkelland een eenmalig bedrag van € 21.000 in 2023.

Maatschappelijke begeleiding

Conform artikel 18 van de Wet inburgering 2013 voorziet het college in de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden. Gemeenten ontvangen hiervoor in 2023 in totaal circa € 12,9 miljoen. Voor Dinkelland een eenmalig bedrag van € 17.000 in 2023.

Tweede Kamer verkiezingen

Op woensdag 22 november 2023 worden extra verkiezingen voor de Tweede Kamer gehouden. Met deze extra verkiezingen in 2023 is geen rekening gehouden om de simpele reden dat verkiezingen voor de Tweede Kamer eerst in 2025 waren voorzien. De kosten voor deze extra verkiezingen worden geraamd op ongeveer € 81.000. Het rijk heeft aangegeven geen extra compensatie aan gemeenten te verstrekken voor het organiseren van deze extra verkiezingen.

Rente schatkistbankieren

Door het oplopen van de verschillende rentetarieven ontvangt de gemeente Dinkelland ook weer een rentevergoeding op de tegoeden die in het kader van het zogenaamde "schatkistbankieren" bij het Rijk zijn gestald. Voor 2023 betreft het een bedrag van € 175.000.

Onroerende Zaak Belasting (OZB)

Deze hogere opbrengst betreft vooral de hoge OZB-opbrengsten 2023 voor niet-woningen. De hogere opbrengsten niet-woningen kunnen vooral worden verklaard doordat de hoeveelheid leegstand te hoog was ingeschat. Dit is vooral gevolg van de overgang naar een ander pakket en een fout in de koppelingen die moeilijk op te lossen was. Hierdoor is de hoeveelheid leegstand voor 2023 te hoog geraamd.

Sociaal Domein

De, per saldo, lagere lasten binnen het Sociaal Domein ten bedrage van € 543.000 kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Omschrijving	€
Vervoer	-235.000
WMO	-2.000
Jeugd	780.000
Totaal	543.000

Vervoer

- Vervoer – dagbesteding WMO €110.000 verhoging
- Vervoer – leerlingenvervoer €25.000 verhoging
- Vervoer – regiotaxi €100.000 verhoging

De aanbesteding van het doelgroepenvervoer (van en naar dagbesteding, jeugdhulplocaties, leerlingenvervoer en incidenteel vervoer (regiotaxi)) is inmiddels afgerond. Ontwikkelingen van de afgelopen jaren hebben in deze aanbesteding geleid tot hogere tarieven voor alle vormen van vervoer. Ontwikkelingen die van invloed zijn, zijn o.a. de oorlog in Oekraïne, dat aanbieders moeten voldoen aan de gestelde duurzaamheidseisen (aansluiting bij het landelijk convenant voor zero-emissie vervoer) en er een toenemende druk is op de vervoerders door enerzijds een tekort aan chauffeurs en anderzijds een toenemende vraag voor vervoer.

Wet Maatschappelijke Ondersteuning

De verlaging van het WMO budget bestaat uit drie onderdelen:

- Verhogen van het budget voor woningaanpassingen met €25.000: In 2023 zijn er meer woningaanpassingen dan begroot. Hierbij is rekening gehouden met de woningaanpassingen die al plaats hebben gevonden en de woningaanpassingen die voor de rest van het jaar op de planning staan.
- Verlagen van het budget voor huishoudelijke ondersteuning met €35.000: van dit bedrag heeft €10.000 betrekking op de module regie en €25.000 op de module extra hygiëne. Bij beide modules is het aantal cliënten afgenomen ten opzichte van het uitgangspunt bij de begroting, waardoor de kosten lager zijn dan begroot.
- Verhogen van het budget voor bemoeizorg met €12.000: er is een stijging in de personen met multiproblematiek waar echt bemoeizorg voor ingezet moet worden. Het houdt op dit moment in dat we voor 2023 naar verwachting tien trajecten inzetten à €1.900 per traject.

Jeugd

In het programmajournaal 2022 is het budget voor jeugdzorg naar aanleiding van de prognose met €745.000 naar beneden bijgesteld. Uit de prognose van de jeugdzorguitgaven in 2023 voor de gemeente Dinkelland lijkt ook in 2023 een bedrag van € 780.000 minder uitgegeven te gaan worden ten opzichte van de begroting. De reden hiervoor is hetzelfde als in 2022: een nadere analyse leert dat, door de inwerkingtreding van het woonplaatsbeginsel per 2022, er een neveneffect lijkt te ontstaan door een daling van de toewijzing van dakjes en ondersteuningsbehoeften. Tot 2022 werd een groot aantal kinderen, die onder toezicht of voogdij werden gesteld door de kinderrechter, ook voorzien van dakjes (vergoeding voor een overnachting) en aanvullende ondersteuningsbehoeften (ambulante ondersteuning). Het woonplaatsbeginsel laat een lagere instroom van zowel de opgelegde maatregelen door de kinderrechter zien als daarmee ook een verlaagde behoefte aan overnachtingsvergoedingen en ambulante ondersteuning.

Haalbaarheidsonderzoek fietspad Bornsestraat

Er is sprake van een bestuurlijke wens, gestoeld op input vanuit de samenleving, om noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden uit te voeren aan de Bornsestraat. Op verzoek van een opgerichte werkgroep "veilige Bornsestraat" is een bestuurlijke toezegging gedaan voor een aantal maatregelen. Vanuit beheer zijn in het kader van onderhoudswerkzaamheden met grasstenen de bermverhardingen verhard. Ook wordt er samen met de werkgroep onderzocht of een vrij liggend fietspad haalbaar is. Met een onderzoek naar de mogelijkheden voor een (vrij liggend) fietspad faciliteren we een samenlevingswens. Daarbij staat centraal dat eerste de nut-, noodzaak-, en haalbaarheid moet worden onderzocht. Het doel van deze opdracht is een advies uit te kunnen brengen aan het gemeentebestuur en raad, waaruit blijkt wat de haalbaarheid is. Voor dit haalbaarheidsonderzoek is een budget nodig van 25.000,-.

Prijsindexatie / inflatie

De gevolgen van de hoge prijzen (inflatie) is ook binnen de begroting van de gemeente Dinkelland voelbaar. Naast een doorwerking van de hogere energieprijzen vanuit Noaberkracht (€ 13.500) en het aanpassen van de bijdrage aan de Stichting Participatie Noaberkracht (SPN) voor een bedrag van € 9.300 en de hogere contributies van een aantal abonnementen voor een bedrag van € 6.700 spelen vooral de indexering van de verschillende subsidies en het contract betreffende ondersteunende werkzaamheden in het kader van de Wet Onroerende Zaak Belasting (OZB) een rol.

Indexering subsidies voorliggende voorzieningen

Verschillende instanties die subsidies van ons ontvangen worden, net als gemeenten zelf, ook geconfronteerd met een stijging van lonen en prijzen. Uitgaande van het handhaven van de overeengekomen dienstverlening is het niet meer dan billijk dat deze instanties ook (deels) worden gecompenseerd voor de gestegen lonen en prijzen. het gaat hier om een bedrag van € 37.000.

Ondersteunende werkzaamheden Wet Onroerende Zaak Belasting (WOZ)

Vanwege een aflopend contract zijn wij middels een openbare Europese aanbesteding een nieuw contract aangegaan voor de ondersteuning in een aantal WOZ-diensten; o.a. de herwaardering en bezwaar en beroep. Vanwege een landelijke trend van forse toename in bezwaar en beroep op WOZ-waarden is de contract waarde fors hoger uitgevallen dan de contractwaarde in de afgelopen jaren. Ongeveer € 60.000 per jaar. Het contract is voor de komende 3 jaar afgesloten.

Stelpost prijscompensatie

We houden in de (meerjaren)begroting rekening met een jaarlijkse stijging van de lonen de prijzen. Dit doen we door stelposten op te nemen in afwachting van de werkelijke stijgingen van zowel de lonen als de prijzen. De stelpost prijscompensatie 2023 zetten we nu in ter dekking van de gestegen kosten voor een bedrag van € 126.000.

Specifieke uitkering meerkosten energie openbare zwembaden (SPUK meoz)

De hoge energieprijzen hebben een grote impact op de openbare zwembaden. Deze zwembaden zijn van groot belang voor de sportinfrastructuur. Om de openbare zwembaden te behouden, kunnen gemeenten voor een deel van de meerkosten voor energie gebruikmaken van de regeling Specifieke uitkering meerkosten energie openbare zwembaden. Dat heeft de gemeente Dinkelland gedaan voor de zwembaden Dorper Esch en Kuiperberg voor de jaren 2022 en 2023. Dit levert een eenmalige extra inkomst op van € 71.000

Hogere leges

De hogere inkomsten van de bouwleges zijn ontstaan door de hoeveelheid bouwplannen. Door de ruime aantallen nieuwbouwwoningen met de daarbij ontvangen leges geven een grotere opbrengst dan is begroot. Daarnaast zijn er zijn procedures voor grotere bouwplannen afgerond.

Inleiding ambitiebegroting

Uitwerking verzamelmotie

Tijdens de raadsvergadering van 12 juli 2022 is de perspectiefnota 2022-2026 besproken en behandeld. Tijdens deze raadsvergadering heeft de gemeenteraad in unanimititeit een (verzamel) motie aangenomen met daarin onderwerpen die de gemeenteraad graag meegenomen ziet bij het opstellen van de begroting 2023. Dat hebben wij gedaan door een speciaal hoofdstuk aan de begroting 2023 toe te voegen waarin wij hebben aangegeven hoe we met de verschillende onderwerpen uit deze motie omgaan. In de perspectiefnota 2024 hebben we in vervolg daarop de stand van zaken weergegeven.

Bij een aantal van de onderwerpen hebben wij aangegeven dat het betreffende onderwerp is opgenomen in eerdere plannen, in het reguliere werk, in een programma, enz. Daarmee is wat ons betreft dat onderdeel van de verzamelmotie afgedaan en komt het onderwerp dus ook niet meer terug in volgende voortgangsrapportages over de verzamelmotie. Onderwerpen waarvan wij aangeven dat ze in behandeling zijn komen uiteraard wel terug in deze volgende rapportages.

In de volgende tabel geven we de stand van zaken aan van de onderwerpen die nog in behandeling zijn. Deze stand van zaken wijkt niet af van de weergaven uit de perspectiefnota 2024.

Iedereen gezond			
Onderwerp	Actielijn	Stand van zaken	vervolg
Voorkomen van jonge aanwas in de criminaliteit, bijvoorbeeld door een regionaal preventieprogramma;	2.4 Iedereen is veilig	Op dit moment beschikt de gemeente Dinkelland niet over een gemeentelijke veiligheidsplan. Momenteel zijn wij in gesprek met het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) . Zij gaan ons begeleiden in het opstellen van een veiligheidsplan voor de komende vier jaar. De verwachting is dat dit plan in het eerste kwartaal van 2024 gereed zal zijn. De inhoud van dit plan stemmen wij af met onze veiligheidspartners en zal ter kennisname worden voorgelegd aan de gemeenteraad.	In behandeling

Leefomgeving van de toekomst			
Versneld verduurzamen van (sociale huur)woningen, bijvoorbeeld door een revolverend fonds voor particulieren	3.1 Klimaat en duurzaamheid	Mogelijkheden voor een duurzaamheidsfonds particulieren worden momenteel onderzocht, gemeenteraad wordt na de zomer 2023 geïnformeerd.	In behandeling
Plan van aanpak en financiële onderbouwing voor de verduurzaming van schoolgebouwen	3.1 Klimaat en duurzaamheid	De verduurzaming van schoolgebouwen wordt meegenomen in het nieuwe Integraal Huisvestings Plan (IHP).	In behandeling
Haalbaarheidsonderzoek naar de realisatie van energieopslag, zoals buurtaccu's of andere mogelijke vormen (bijvoorbeeld opwekken van waterstof)	3.1 Klimaat en duurzaamheid	In de begroting 2023 is opgenomen dat de gemeente initiatieven voor energieopslag met een maatschappelijk nut wil stimuleren. Netbeheerders zijn verantwoordelijk voor de balans op het net (de balans tussen energievraag en -aanbod op het net). Netbeheerders onderzoeken in dit soort gevallen in welke mate de toepassing van een buurtaccu een oplossing kan zijn. Binnen onze gemeente is op dit moment geen sprake van netcongestie die vraagt om een dergelijke oplossing.	In behandeling
Leefbare Kernen			
Naar behoefte realiseren van alternatieve woonvormen	4.1 Voor iedereen een passende woning	Meer differentiatie in gemeentelijke woningbouwplannen is leidraad bij nieuwe ontwikkelingen en uitgifteplannen. Richting particuliere ontwikkelaars worden afspraken gemaakt over typologie en prijs en deze worden vastgelegd in exploitatieovereenkomsten.	In behandeling

		<p>Projectmatig is de pilot Tiny Houses (Denekamp) gestart en zijn flexwoningen in Weerselo gerealiseerd. Flexibele en betaalbare woningbouw is de komende jaren speerpunt van beleid. E.e.a. in het verlengde van de provinciale woondeal.</p>	
Realiseren van openbare watertappunten in de kernen	4.3. Een openbare ruimte die een visitekaartje is van onze gemeente	<p>Medio augustus 2023 is er in Denekamp, Ootmarsum en Weerselo een watertappunt aanwezig.</p> <p>De mogelijkheid tot uitbreiding naar alle kernen betrekken we bij het opstellen van de begroting 2024.</p>	In behandeling
Actieplan voor het bestrijden van invasieve exoten	4.3. Een openbare ruimte die een visitekaartje is van onze gemeente	<p>Er is een uitvoeringsplan Plaagbestrijding Dinkelland.</p> <p>Verder wordt gewerkt aan de aanvraag van subsidie bij de provincie. Deze subsidie is alleen voor de Bereklaauw, Amerikaanse Vogelkers en de Reuzebalsemien. Er is geen subsidie voor de meest risicovolle soorten t.w. de Japanse duizendknoop (JDK) en de eikenprocessierups (EPR). De bestrijding van JDK en EPR zijn wel in het regulier beheer opgenomen.</p> <p>Voor de bestrijding JDP is winst te behalen in betere samenwerking en afstemming met Waterschap, Provincie en grondeigenaren. Hiervoor wordt vanuit de Gemeente een eerste initiatief genomen.</p>	In behandeling

Ambitiebegroting

De begroting heeft het collegeakkoord gemeente Dinkelland 2022-2026 met de naam "Vernieuwen, verbinden en versterken" als basis. Het zogenaamde ambitiedeel van deze begroting is gebaseerd op de volgende 5 opgaven uit dit collegeakkoord:

- Buitengebied in Balans
- Iedereen gezond
- Leefomgeving van de toekomst
- Leefbare kernen
- Gemeente en de Samenleving

Deze 5 opgaven zijn in eerste instantie verder beschreven en uitgewerkt in actielijnen en doelen waarna op hoofdlijnen wordt aangegeven hoe we hier een bijdrage aan denken te gaan leveren. Per opgave wordt afgesloten met een financieel overzicht. In dit overzicht zijn ook de beschikbare werkbudgetten opgenomen. Deze behoeven wat algemene toelichting.

Binnen het programmabureau wordt een bijdrage geleverd aan het behalen van maatschappelijke effecten. Hier wordt sturing gegeven aan bestuurlijke ambities, veranderopgaven en strategisch inspanningen. Dit komt samen in verschillende programma's (ambities), waaraan werkbudget is gekoppeld. Het werkbudget wordt ingezet om (externe) advieskosten te dekken en (participatie)processen in de kernen te faciliteren. Daarnaast wordt het werkbudget ingezet voor bekostiging van evenementen, bijeenkomsten, sprekers (en alle bijkomende kosten die daarbij horen). Het werkbudget is in eerste aanleg niet bedoeld als uitvoeringsgeld om projecten zelf te bekostigen. Onder de 5 opgaven wordt indien mogelijk een nadere duiding en verdeling over de jaren gegeven. Dat is echter niet in alle gevallen op voorhand mogelijk om de simpele reden dat we ook afhankelijk zijn van initiatieven vanuit de samenleving en het tempo en enthousiasme waarmee deze initiatieven gaan spelen. Het beschikbaar hebben van werkbudgetten is met name ook bedoeld om te slagvaardig te kunnen inspelen op de genoemde initiatieven. Om de raad toch op de hoogte van de besteding en bestemming van de werkbudgetten doen wij in dit programmajournaal, zoals toegezegd, verslag van de bestemming en besteding van de werkbudgetten.

Programma Buitengebied in Balans

Inleiding Buitengebied in balans Dinkelland

We zetten in op een economisch sterk buitengebied vanuit de balans tussen agrarisch landgebruik, de kwaliteit van onze natuur en landschap, de groeimogelijkheden van de toeristische sector, de mogelijkheden voor economische activiteiten en de kwaliteit van leef- en werkomgeving voor onze inwoners. Dit in verbinding met bodem, water en lucht. Dat maakt ons buitengebied voor de toekomst sterker en is gunstig voor de leefbaarheid. Onze ambitie is uitdagend maar realistisch als het een samenspel is met onze inwoners, de partners en de gebruikers. We voorzien de ambitie en de hieraan verbonden Gebiedsgerichte Aanpak (GGA) van een dynamische agenda. Frequent leiden nieuwe inzichten en regelgeving tot aanvullingen en wijzigingen op deze agenda. Indien noodzakelijk worden deze ook financieel vertaald.

We realiseren ons dat de transitie van het buitengebied vele jaren, en dus meerdere raadsperioden, in beslag zal nemen. In de huidige 4 jaar zal vooral de veranderrichting worden bepaald en een start worden gemaakt met de concrete uitvoeringsagenda. We vertalen onze ambities naar twee actielijnen:

- Naar een toekomstige agrarische sector
- Ons unieke landschap en natuur worden geborgd

In dit programma maken we ook de afweging hoe om te gaan met de unaniem aangenomen verzamelmotie met betrekking tot het onderwerp:

- Stimuleren van innovatie in de agrarische sector

Actielijn 1 Naar een toekomstbestendige agrarische sector

De toekomst van de agrarische sector en daarmee het landelijk gebied wordt voor een aanzienlijk deel gestuurd en bepaald door Europese wet- en regelgeving. Op nationaal niveau is dit uitgewerkt in het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) en door de provincie vertaald in het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (afgerond in 2023). Dinkelland maakt onderdeel uit van de Gebiedsgerichte aanpak Noordoost-Twente (GGA-NOT). Samen met de vier NOT gemeenten gaan we de transitie inhoud geven waarbij een realistisch perspectief voor de agrariërs een belangrijk uitgangspunt is. Stimuleren van innovatie in de agrarische sector staat hierbij centraal. Het (nu demissionair) kabinet fors in de opgaven voor water, natuur en klimaat en in de verduurzaming van de landbouw. De keuzes en investeringen in de landbouw worden gekoppeld aan verduurzaming, kringlooplandbouw, nieuwe verdienmodellen en verbetering van de positie van de boer in de keten. We hebben daarbij nadrukkelijk aandacht voor de transitiekansen van agrariërs, zowel voor agrariërs die blijven als wel stoppen.

Ons doel

We gaan als proactieve gebiedspartner een bijdrage leveren aan een economisch perspectief vanuit een balans tussen agrarisch landgebruik, de kwaliteit van onze natuur en landschap, de kwaliteit van de toeristische sector, de mogelijkheden voor economische activiteiten en de kwaliteit van leef- en werkomgeving voor onze inwoners. Dit in verbinding met bodem, water en lucht. Dat maakt ons buitengebied sterker en is gunstig voor de leefbaarheid.

In 2026 hebben we de verkregen inzichten en de uitgewerkte plannen vanuit het NPLG omgezet in operationeel beleid gericht op de transitie van de agrarische sector. En in 2026 zijn er in deelgebieden zichtbare stappen gezet met betrekking tot zowel het perspectief voor de landbouw als de natuur- en waterdoelen.

Via de volgende inspanningen willen we ons doel bereiken:

- We zetten menskracht en middelen in om lokaal en bovenlokaal een proactieve rol te vervullen. We zijn partner in de NOT-Gebiedsprocessen.

- Het agrarisch consulentenschap zetten we voort, evenals de rol van de ervencoach voor de landbouw. Dat geldt ook voor onze betrokkenheid bij de Land Bouwers (voorheen: Mineral Valley Twente) en LEADER. Samen met de provincie, het waterschap, maatschappelijk partners en stakeholders stellen wij de NOT Gebiedsagenda 2023- 2030 op.
- We ontwikkelen een gemeentelijke visie op toekomstige economische dragers voor ons buitengebied.
- Bedrijfsbezoeken en persoonlijke contacten op het erf zijn een belangrijk onderdeel van onze (persoonlijke) inzet.
- We hanteren een aanpak op doelgroepen. We richten ons vooral op transitiekansen van agrariers en hebben daarbij ook oog voor de sociaal maatschappelijke impact.

Hoe leveren we een bijdrage aan een toekomstbestendige agrarische sector?

- Knoppen bedienen. We gaan de komende jaren een maximale inspanning leveren om de complexe processen in het landelijk gebied soepeler te laten verlopen. Wij zien onszelf als de “verbinder” en “facilitator”. Bestuurlijk en ambtelijk nemen we deel aan elke relevante “tafel” om de collectieve belangen van doelgroepen en de gebiedsopgaven in Dinkelland te behartigen. Daar waar mogelijk gaan we landelijk, provinciaal en lokaal een voortrekkersrol vervullen.
- Samenlevingsgerichtheid. We bouwen aan duurzame relaties in een krachtenveld waar de belangen ver uit elkaar liggen. We staan naast onze agrariërs/ inwoners en ondersteunen hen bij de keuzes op weg naar een meer duurzame bedrijfsvoering. De Gebiedsgerichte Aanpak (GGA) NOT is het voertuig voor dialoog en samenspel met onze inwoners.
- Sociaal maatschappelijke impact. We beschouwen voortdurend de effecten van de activiteiten die er plaatsvinden op de impact die het heeft op mens en maatschappij. In het bijzonder hebben we aandacht voor de transitiekansen van de “blijvers” en het bieden van een perspectief op de “stoppers”.

Actuele ontwikkelingen

In de afgelopen periode hebben we aan veel verschillende ambtelijke en bestuurlijke tafels gezeten om de belangen van onze inwoners, agrariërs en gebiedsopgaven te behartigen. We hebben ons nadrukkelijk gericht op het belang van een perspectief voor de agrarische sector en de sociaaleconomische leefbaarheid van het gebied. Daarnaast hebben we geprobeerd om de lokale kennis zoveel mogelijk te delen met de betrokken partners in de Gebiedsgerichte Aanpak NOT.

Er is een informatieavond georganiseerd met de ervencoaches voor boerinnen. Het doel was om ook hen te informeren over de transitie en hen te inspireren. De voorgenomen informatieavond voor agrariërs over de plannen over het Provinciaal Plan Landelijk Gebied is na provinciale verkiezingen uitgesteld, op hun verzoek.

De erfcoaches voeren niet alleen gesprekken met agrariërs over hun toekomst en zorgen. Ook verzorgen ze enkele gastlessen aan jonge boeren op het Zone College, hebben ze samen met een wijk-ggd'er voorlichting gegeven aan werknemers van alle disciplines van de Schakel, proberen ze een goed werkend netwerk tot stand te brengen en hun kennis en expertise in te brengen op de relevante tafels.

De wethouder legt eveneens, samen met een ambtelijke ondersteuner, periodiek bedrijfsbezoeken af aan agrariërs.

We zijn vaste deelnemer geworden aan onze onlangs opgerichte, interne intake tafel, die externe initiatieven multidisciplinair wil bespreken en waar mogelijk verder te helpen als die bijdragen aan de gewenste transitie.

Dit najaar willen we een externe partij opdracht geven tot het maken van een gebiedsanalyse, voor zowel Dinkelland als Tubbergen. Deze analyses dienen meerdere doelen. Allereerst kunnen we hiermee ontwikkelingen in het agrarisch gebied beter duiden en sturen, kunnen we de feitelijke situatie beter in beeld brengen bij betrokkenen en helpt het ons meer informatie gestuurd te werken. Tevens kunnen deze gebiedsanalyses de gebiedsgerichte aanpak in NOT ondersteunen.

We verwachten dat de provincie een deel van de kosten wil vergoeden. Maar de analyses kunnen ook een bron vormen voor de omgevingsvisie en –plannen van de gemeente en de visie op het buitengebied die we willen opstellen.

De val van het kabinet is direct van invloed op voortgang van de ambitie Buitengebied in Balans. Enerzijds treedt er vertraging op door nieuwe verkiezingen, het vormen van het nieuw kabinet en het inwerken van een nieuwe regering. Anderzijds is nog niet helder welke inhoudelijke wijzigingen zullen optreden en welke gevolgen dat ook heeft in tijd en middelen. Desalniettemin proberen we onze invloed zo goed mogelijk te laten gelden en de kansen en mogelijkheden te pakken die er wel zijn.

Actielijn 2 Ons unieke landschap en natuur worden geborgd

We willen de landschapskwaliteiten van Noordoost-Twente en dus ook van Dinkelland behouden en ontwikkelen. We maken ons sterk voor het behoud van ons veelzijdige cultuurlandschap, de natuur en de biodiversiteit.

Ons doel

We gaan ons inzetten voor het behoud en vergroten van de kwantiteit en kwaliteit van ons unieke landschap, de natuurwaarden en biodiversiteit. Met verdienmodellen voor grondeigenaren als voorwaarde biedt vergroting van kwaliteit en kwantiteit van natuur, landschap en biodiversiteit een bijdrage aan toekomstperspectief. Dat doen we als gebiedspartner, als kartrekker, als beïnvloeder of als overheid die regels stelt.

In 2026 hebben we reële stappen gezet voor verbeteren van kwaliteit van landschapselementen, is de biodiversiteit op gemeentegrounden toegenomen en gebruiken we onze netwerken om de waarde van natuur, landschap en biodiversiteit aandacht te geven en te versterken.

Hoe leveren we een bijdrage aan de borging van ons unieke landschap en natuur?

1. N2000. We werken samen met vele partners en stakeholders aan de realisatie van de N2000 opgaven.
2. Inpassen projecten. We werken samen met diverse partijen aan hoge kwaliteit van ontwerp, aanleg en beheer van de landschappelijke inpassing van (energie)projecten. Aan deze landschappelijke inpasbaarheid stellen we hoge eisen.
3. Kennis en informatie. We gaan meer inzet plegen op voorlichting en educatie over natuur, landschap en biodiversiteit. Dit doen we samen met onze gebiedspartners.
4. Beleidsstrategie. We evalueren, verbeteren en wijzigen indien nodig onze ambities uit de Omgevingsvisie en de Waardenkaart.
5. Knoppen bedienen. Waar kansen liggen gaan we landelijk, provinciaal, regionaal en lokaal aan de beleidsmatige en strategische knoppen zitten en in deze een voortrekkersrol vervullen.
6. Biodiversiteit. de kansen voor verbetering van biodiversiteit op en aan gemeentegrounden worden onderzocht. De onderzoeksresultaten zullen de basis vormen voor een concreet uitvoeringsplan.

Actuele ontwikkelingen

We werken actief samen met onze gebiedspartners aan het project Twente Bloeit. Dit project wil een gebiedsfonds opbouwen voor ecosysteemdiensten in heel Twente, gericht op het verbeteren en vergroten van de biodiversiteit en groenblauwe dooradering.

De boomdeel-dagen Noordoost-Twente (een project van de gemeenten met Landschap Overijssel) zijn weer georganiseerd. Dit heeft geresulteerd in de aanplant van 226 bomen en 7000 stuks bosplantsoen door particulieren in Noordoost-Twente.

Projecten en initiatieven in het buitengebied worden door ons actief bekeken op de landschappelijke inpasbaarheid, zoals in het interne Q-team voor ontwikkelprojecten.

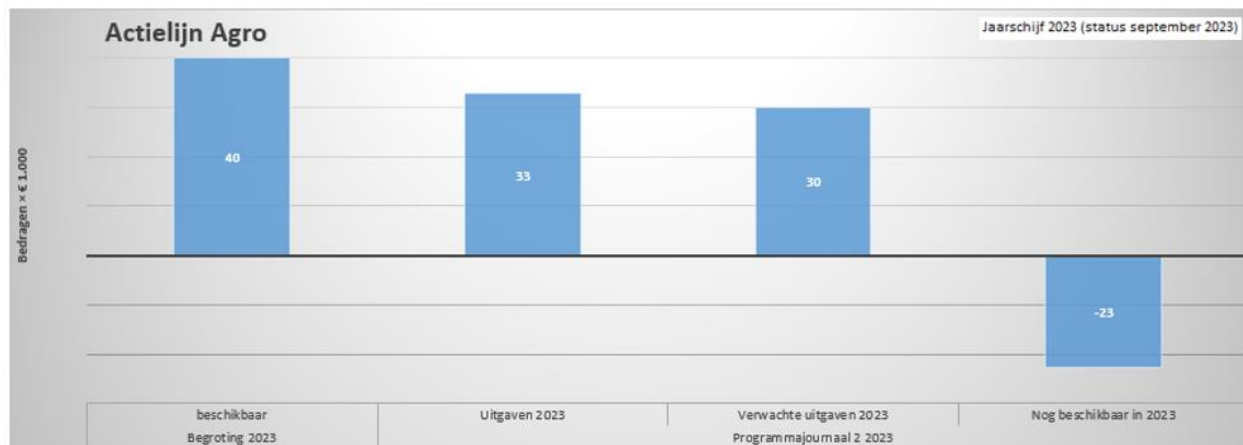
We hebben een proactieve en voortrekkersrol gepakt in verschillende beleidsmatige ontwikkelingen van de provincie. Zo hebben actief meegewerkt aan de provinciale handreiking houtopstanden, die zich heeft gebaseerd op ons cascobeleid en kapverordening. Daarnaast zijn we actief in het gebiedsadviesteam van het waterschap dat zich richt op de Kader Richtlijn Water (KRW) opgaven en hebben we mee gewerkt aan de provinciale bossenstrategie, die gevoed is door de voorbeelden uit dit gebied. Ook nemen we deel aan Samen Werkt Beter, het provinciaal overleg over alle beleidsmatige, provincie brede ontwikkelingen in buitengebied.

Ook hier heeft de val van het kabinet invloed op voortgang van de ambitie Buitengebied in Balans. Enerzijds treedt er vertraging op door nieuwe verkiezingen, het vormen van het nieuw kabinet en het inwerken van een nieuwe regering. Anderzijds is nog niet helder welke inhoudelijke wijzigingen zullen optreden en welke gevolgen die gaan hebben in tijd en middelen. Desalniettemin proberen we onze invloed zo goed mogelijk te laten gelden en de kansen en mogelijkheden te pakken die er wel zijn.

Financiën Buitengebied in Balans

Actielijn Agro

In de begroting 2023 is een bedrag van €400.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022 – 2026”. Voor de jaarschijf 2023 is €40.000 beschikbaar gesteld.

Uitgaven 2023:

Interim programmaregisseur	25
Bijdrage aan provincie Overijssel in “Toekomstgerichte Erven” (erfcoaches)	8

We verwachten in 2023 nog uitgaven voor de gebiedsanalyse.

Voor de jaarschijf 2023 stellen we voor additioneel €30.000 te putten uit de “Reserve College akkoord 2022 – 2026”. Voor de komende jaren is er, na te verwachten uitgaven over de gehele coalitieperiode, nog €312.000 beschikbaar.

Actielijn Natuur/landschap

In de begroting 2023 is een bedrag van €100.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022 – 2026”. Voor de jaarschijf 2023 is €20.000 beschikbaar gesteld.

Er zijn géén vermeldenswaardige financiële ontwikkelingen in 2023. Voor de komende jaren is er, na te verwachten uitgaven over de gehele coalitieperiode, nog €45.000 beschikbaar.

Programma Iedereen Gezond

Inleiding Iedereen Gezond

Gezond zijn is veel meer dan niet ziek zijn. Gezondheid gaat over sociale, mentale, financiële (of economische) en fysieke gezondheid. Het doel is dat onze inwoners in 2026:

- Minimaal even gezond en gelukkig zijn (fysiek, mentaal, sociaal en economisch)
- En het gevoel van veiligheid behouden ten opzichte van 2021

Wij ontwikkelen een actuele en vernieuwende visie op het sociaal domein. De beschikbare financiële middelen in het gemeentelijke sociale domein worden efficiënt en effectief ingezet, waarbij we prioriteiten stellen, keuzes maken en op zoek gaan naar slimme combinaties. We vertalen onze ambities naar vier actielijnen;

- De zorg voor onze inwoners is op orde
- Gezond in je lijf en in je hoofd
- Iedereen doet mee
- Iedereen is veilig

In dit programma maken we ook de afweging hoe om te gaan met de unaniem aangenomen verzamelmotie met betrekking tot het onderwerp:

- Meer inzetten op vroegsignalering van armoede, eenzaamheid en jeugdhulp, bijvoorbeeld door de inzet van de buurtsportcoaches
- Stimuleren van sportactiviteiten voor oud en jong, bijvoorbeeld door het (mede) realiseren van beweegtuinen
- Toegankelijkheid van mensen met een beperking verbeteren
- Voorkomen van jonge aanwas in de criminaliteit, bijvoorbeeld door een regionaal preventieprogramma;

Actielijn 1 De zorg voor onze inwoners is op orde

Onze ambitie is om pro-actiever en zo vroeg mogelijk met onze partners en inwoners (preventief) te werken aan gezondheid. Wij willen korte lijnen tussen de gemeente, zorgaanbieders en zorgontvangers. Met als doel: zorg menselijker, efficiënter, effectiever en dichtbij. Onze inzet richten we op het organiseren en verbeteren van de korte lijnen door middel van een gebiedsgerichte integrale aanpak van de zorg. We werken actief samen met alle partners in het zorgdomein. Bij deze ambitie past onze financiële inzet op de (areaal-)ontwikkelingen, de POH jeugd-GGZ en de coördinator externe verwijzer.

Ons doel

We spannen ons in om de zorg en ondersteuning beter in te richten vanuit het perspectief van inwoner(s), dichtbij en met de menselijke maat als uitgangspunt.

Hoe leveren we een bijdrage aan het op orde komen van de zorg voor onze inwoners?

- Algemene voorzieningen dichtbij, gebiedsgericht en integraal. We organiseren de algemene voorzieningen dichtbij, gebiedsgericht en integraal. We nemen daarbij de werkwijze van de dorpsondersteuner in Saasveld als basis. Daarbij positioneren we de kernondersteuner als spil in de kernen op basis van de behoefte in de kernen, met korte lijnen naar Schakel.

- Preventief. We werken preventief en zo vroeg mogelijk in meer samenwerking met onze partners en inwoners aan de zorg en ondersteuning voor onze inwoners.
- Samenlevingsgericht. We werken samenlevingsgericht. We benutten onze ogen en oren in de wijk beter door pro-actief in gesprek te gaan met onze uitvoerende partners en inwoners. We delen in deze gesprekken trends en ontwikkelingen, zijn alert op de samenhang der dingen en toetsen deze aan ons beleid.
- Mantelzorgers. We verbeteren de aandacht en regelingen voor mantelzorgers.

Actuele ontwikkelingen

Het project "versterken jeugdpreventie" is gestart. Binnen dit project wordt onderzocht en geadviseerd op welke wijze we binnen onze gemeente kinderen en hun ouders/verzorgers snel, dichtbij en direct passend kunnen helpen bij een hulpvraag. Daarbij richt het project zich zowel op het huidige (preventieve) aanbod, het versterken daarvan en de samenwerking binnen het aanbod als eventueel nieuw aanbod binnen de algemene voorzieningen. Naast dit onderzoek en advies wordt tevens ingezet op snelle acties die direct nodig en snel uitvoerbaar zijn om het uiteindelijke doel te kunnen bereiken. We prioriteren hierbij op actuele maatschappelijke vraagstukken binnen onze gemeente; zoals mentaal welbevinden onder jongeren en gescheiden ouders en hun kinderen

Voor de kernondersteuner is er een aftrapbijeenkomst geweest samen met de dorpen en betrokken partijen. Saasveld heeft al een kernondersteuner. Voor Noord Deurningen, Lattrop, Tilligte en Weerselo wordt een kernondersteuner geworven zodat 1 november ook in deze dorpen de kernondersteuner van start kan gaan.

Provincie Overijssel heeft de subsidie voor het project 'innovatiegarage' goedgekeurd. De 'innovatiegarage' richt zich op het verbeteren en slimmer organiseren van de ketenprocessen van de ouderenzorg. Dit doen wij samen met de gemeente Oldenzaal, gemeente Tubbergen, Menzis, Thoon, Mediant, Medisch Spectrum Twente, Roessingh en meerdere zorgpartijen. Er zijn meerdere sessies geweest waarbij het preventieve educatieaanbod en de knelpunten van de clientreizen in beeld zijn gebracht.

Ook wordt gewerkt aan een woonzorgvisie. Het plan van aanpak is gereed. De eerste startbijeenkomst, samen met dorpsraden, welzijn- en zorgpartijen, huisartsen, woningstichting e.d. was een goed begin.

Tot slot hebben de kulturhusen uit de gemeente Dinkelland een convenant getekend. In dit convenant geven de kulturhusen aan dat zij graag een bijdrage willen leveren aan het versterken van het preventieve aanbod en de algemene voorzieningen in de kulturhusen.

Actielijn 2 Gezond in je lijf en in je hoofd

Wij zien een forse opgave als het gaat om overgewicht en alcoholgebruik. Wij willen dat alle inwoners zich bewust zijn van het belang van een gezonde leefstijl. Daarom stimuleren we sport en beweging op basis van maatwerk voor verschillende leeftijdsgroepen. Ook zetten we in op vitale voorzieningen en verenigingen, cultuurbeleving, persoonlijke ontwikkeling en een veilige en gezonde leefomgeving.

Ons doel

We leveren, in samenwerking met onze inwoners en partners, een bijdrage aan het bevorderen van een gezondere leefstijl en gezondere leefomgeving voor onze inwoners in 2026. Onze speciale aandacht gaat uit naar kwetsbare groepen, waarbij de accenten liggen op terugdringen van overgewicht, overmatig alcoholgebruik en mentale gezondheid.

Hoe leveren wij een bijdrage aan Gezond in je lijf en in je hoofd?

- Van inzicht naar strategische sport en cultuuragenda. We hebben zicht op de meest kwetsbare doelgroepen, trends en ontwikkelingen. Deze vormen de basis voor de strategische agenda voor sport en cultuur.

- Bevorderen van gezonde leefstijl en omgeving. We gaan aan de slag met het bevorderen van de gezonde leefstijl en gezonde leefomgeving. Het accent ligt op sport, cultuur, jongeren en overgewicht en overmatig alcoholgebruik. We brengen het aanbod voor deze doelgroepen in beeld. Daarna ontwikkelen we samen met de betrokken partners en naar behoefte van de samenleving meer/ betere (collectieve) voorzieningen, ondersteuning en/of interventies.
- Efficiënter en effectiever gebruik van voorzieningen. We zetten in op vitale verenigingen, efficiënter en effectiever gebruik van bestaande voorzieningen en toegankelijke en betaalbare voorzieningen op het gebied van sport en cultuur.

Actuele ontwikkelingen

De eerste nieuwsbrief van Fit & Vitaal Dinkelland! is uitgebracht. Ook de website met daarin onder andere het preventieaanbod op het gebied van sport, cultuur en welzijn is gereed. Middels diverse mediakanalen wordt inhoud gedeeld op het gebied van sport & bewegen, cultuur, onderwijs en allerlei andere thema's rondom het sociaal domein en positieve gezondheid.

Er heeft op basis van landelijke eisen een herijking plaatsgevonden van het sport- en preventieakkoord. Dit vormt de basis voor de gezondheidsnota, sportnota en in mindere mate voor het cultuurbeleid. Deze nota's zijn in concept gereed.

Het project JOGG is in volle gang. Samen met het basisonderwijs en de kinderdagverblijven wordt gewerkt aan een positief gezondheidsbeleid op de scholen. Gezonde schoolaanpak en kraanwaterbeleid zijn enkele onderdelen hiervan.

Actielijn 3 Iedereen doet mee

Een toegankelijke en inclusieve samenleving betekent dat iedereen zo zelfstandig en gelijkwaardig mogelijk meedoet aan de maatschappij. Elke inwoner moet de mogelijkheid hebben mee te doen en zich te ontwikkelen. We zien daarbij vooral een opgave op het gebied van eenzaamheid en armoede. Wij willen vroeger zicht krijgen op gevallen van –verborgen- armoede en dreigende armoede, eenzaamheid, uitsluiting en isolatie. Dit door preventief te werken en proactief onze rol te pakken. Ook zetten we in op een betere benutting van bestaande mogelijkheden en faciliteiten voor jongeren en senioren voor ontmoeting en deelname aan activiteiten. We zorgen ervoor dat het voor onze inwoners gemakkelijker wordt om de weg te vinden naar diensten en algemene voorzieningen.

Ons doel

We spannen ons in voor een inclusieve samenleving waarin iedereen zo zelfstandig en gelijkwaardig mee kan en mag doen aan de maatschappij. Onze speciale aandacht gaat uit naar kwetsbare groepen, waarbij de accenten liggen op inwoners in armoede en eenzaamheid.

Hoe leveren wij een bijdrage aan het uitgangspunt iedereen doet mee?

- Van inzicht naar een strategische inclusie agenda. We hebben zicht op verschillende vormen van armoede en eenzaamheid per kern of doelgroep. We hebben hierbij aandacht voor de identiteit en cultuur van de betreffende kern. Op basis hiervan stellen we een inclusieve agenda op, met accenten op eenzaamheid en armoede.
- Ondersteunen van initiatieven. We ondersteunen initiatieven die bijdragen aan een (inclusieve) gezonde samenleving
- Preventief en proactief. We gaan samenlevingsgericht, pro-actief in gesprek met organisaties en inwoners over bestaande activiteiten en voorzieningen, over trends en ontwikkelingen binnen het sociale domein. We stimuleren hen waar mogelijk initiatief te nemen om het aanbod af te stemmen op nieuwe (kwetsbare) doelgroepen, waarbij bestaande faciliteiten beter worden benut, toegankelijk zijn en waar nodig nieuwe activiteiten en voorzieningen worden toegevoegd.

Actuele ontwikkelingen

De verordening voor het leefbaarheidsfonds is vastgesteld. Hiermee is het mogelijk om initiatieven die een bijdrage leveren aan een positieve gezondheid, te faciliteren. Meerdere initiatieven hebben hier al gebruik van gemaakt.

Het evaluatierapport armoede is herijkt en vormt de basis voor het armoedebeleid. Aanvullend hierop vindt ook de evaluatie van vroegsignalering en schulddienstverlening plaats. De voor en nadelen van een Dinkellandpas worden meegenomen in het nog op te stellen beleid.

Actielijn 4 Iedereen is veilig

Dinkelland is al jarenlang een van de veiligste gemeentes van ons land. Dit willen we graag zo houden. Bij veiligheid spelen diverse vraagstukken: woonoverlast, (jeugd-)criminaliteit, verkeersveiligheid, huiselijk geweld en ondermijnende criminaliteit. Dit complexe terrein kent dus veel vraagstukken, partijen en instrumenten en dus ook vele verbindingen met ander gemeentelijk en regionaal beleid. We brengen focus aan op en geven de speerpunten van ons beleid vorm. We luisteren daarbij naar signalen uit de samenleving. We willen dat al onze inwoners veilig kunnen wonen, leven en werken.

Ons doel

Wij willen één van de veiligste gemeenten van Nederland blijven. Wij hebben vertrouwen in onze huidige aanpak en in de cultuur die onze inwoners in zich dragen. Wij willen de komende periode de nadruk leggen op een viertal overstijgende thema's, gebaseerd op de laatste burgerpeiling veiligheid (2021).

In 2026 kijken we terug op:

- Een meer integrale aanpak van veiligheidsvraagstukken
- Een strategisch meerjarenperspectief op het thema veiligheid
- Uitlegging van onze lokale inspanningen met regionale inspanningen

Hoe leveren we een bijdrage aan iedereen is veilig

We willen als gemeente als volgt werken aan een het perspectief op veiligheid:

- Strategische agenda: wij sturen op strategisch niveau. De uitkomsten van de burgerpeiling Veiligheid zijn leidend bij het vormen van onze strategische agenda. Wij zijn koersvast in het volgen van deze agenda en gebruiken onze koers om ook deze vraagstukken op andere overlegtafels te agenderen (veiligheidspartners).
- Rollen en bevoegdheden. wij geven inzicht in waar verantwoordelijkheden liggen. Welke bevoegdheden heeft de raad? Welke besluiten neemt de burgemeester? Wat is de verhouding tussen gemeentelijke taken, regionale taken en overstijgende verantwoordelijkheden (politie).

Actuele ontwikkelingen

In samenwerking met het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) hebben we een startsessie gehouden over de urgente thema's die spelen in het veiligheidsdomein. De opbrengst van deze startsessie vormt samen met onze regionale prioriteiten en lokale inzichten de basis voor het (nader op te stellen) Integraal Veiligheids Plan (IVP).

Financiën Iedereen Gezond

Werkbudget Iedereen Gezond

In de begroting 2023 is een bedrag van €200.000 beschikbaar gesteld en gestort in de "Reserve College akkoord 2022 – 2026". Voor de jaarschijf 2023 is €50.000 beschikbaar gesteld.

Er zijn géén vermeldenswaardige financiële ontwikkelingen in 2023.

Projectgeld kernondersteuner

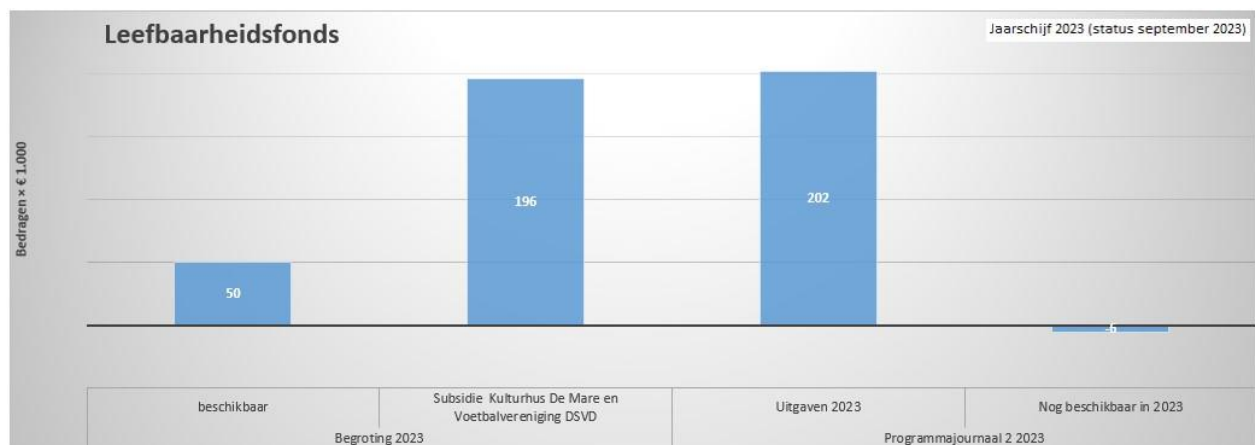
In de begroting 2023 is een bedrag van €50.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022 – 2026”. Voor de jaarschijf 2023 is €12.500 beschikbaar gesteld.

Er zijn géén vermeldenswaardige financiële ontwikkelingen in 2023.

Leefbaarheidsfonds

In de begroting 2023 is een bedrag van €150.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022 – 2026”. Naar aanleiding van het amendement is dit budget opgehoogd met €350.000 tot €500.000.

Voor de jaarschijf 2023 is bij de begroting €50.000 beschikbaar gesteld. In het programmajournaal is dit budget voor 2023 opgehoogd met €146.000 naar €196.000.

Uitgaven 2023:

Subsidie uitbouw en herinrichting Kulturhus Stichting De Mare Noord Deurningen	126
Subsidie leefbaarheidsfonds verhard handbalveld Voetbalvereniging DSVD	70
Overige	6

Voor de jaarschijf 2023 stellen we voor additioneel €20.000 te putten uit de “Reserve College akkoord 2022 – 2026”. Voor de komende jaren is er, na te verwachten uitgaven over de gehele coalitieperiode, nog €299.000 beschikbaar.

Programma Leefomgeving van de toekomst

Inleiding Leefomgeving van de toekomst

Wij willen een leefomgeving die ook voor onze komende generaties duurzaam, veilig en gezond is. De bodem, het water en de lucht, de natuur, gebouwen en wegen en paden zijn allemaal onderdeel van onze leefomgeving. Door klimaatverandering komt onze leefomgeving onder druk te staan. We zullen ons moeten aanpassen aan veranderende weersomstandigheden zoals hitte, droogte en het vaker voorkomen van hevige neerslag. We moeten anders omgaan met energie en grondstoffen en ons maximaal inzetten om een energietransitie tot stand te brengen gericht op het terugdringen van het verbruik van grondstoffen en het stimuleren van het hergebruik. We doen dit proactief en we doen het samen; de gemeente met haar inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. We bundelen als Noordoost-Twentse gemeenten de krachten in de Energie van Noordoost-Twente.

Wij haken aan bij de landelijke doelstelling dat er in 2030 55% minder CO₂ uitstoot moet zijn en 50% van de energie duurzaam moet zijn opgewekt. In lijn met die doelstellingen stellen wij voor gemeente Dinkelland ons de doelstelling om 40% van het energiegebruik duurzaam op te wekken in 2026. Dat is ambitieus en hiervoor moeten de komende jaren de nodige inspanningen geleverd worden.

Trias Energetica: eerst besparen, dan opwekken

Doelstellingen realiseren we via een soort “oploopmodel” en het principe van de Trias Energetica:

1. *Beperken van het energieverbruik door verspilling tegen te gaan.*

Energie die niet verbruikt wordt, hoeft ook niet opgewekt te worden. We zetten maximaal in op energie besparen. Door onze eigen gebouwen te verduurzamen en door inwoners en bedrijven daartoe te stimuleren en te faciliteren en door initiatieven op dit terrein te ondersteunen.

2. *Maximaal gebruik maken van energie uit duurzame bronnen (zoals zon, wind, water, bodem).*

We richten ons op de opgave die noodzakelijk is vanuit de RES, met een maximale inzet op zon op dak, aangevuld met de noodzakelijke mix van wind en/of zon op land. We stimuleren en faciliteren bouwweigenaren om warmte duurzaam op te wekken, bijvoorbeeld aan de hand van (hybride) warmtepompen. Voor de productie van warmte willen we ook gebruik maken van het potentieel aan biogas en/of groengas in Dinkelland. We benutten kansen die zich via nieuwe ontwikkelingen en technieken (bv waterstof of geothermie) voordoen.

3. *Zo efficiënt mogelijk gebruik van (fossiele) energiebronnen om in de resterende energiebehoefte te voorzien;*

Sommige woningen zijn lastiger te verduurzamen dan anderen. Ook zullen er bedrijven blijven die behoefte hebben aan gas voor hun productieprocessen. Biogas en/of groengas kunnen oplossingen bieden voor deze gebouwen. Echter moeten we er rekening mee houden dat we nog lange tijd fossiele energiebronnen nodig hebben; deze zullen dan zo efficiënt mogelijk worden ingezet.

Samen aan de slag

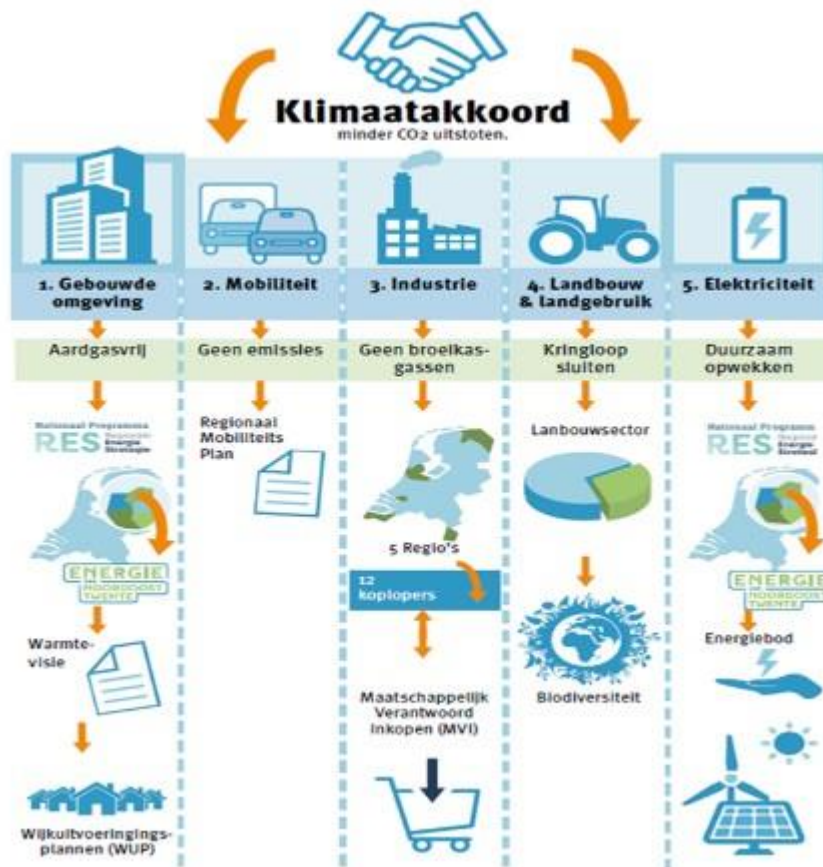
De energietransitie is een forse opgave waar we gezamenlijk – inwoners, ondernemers én overheid - voor aan de lat staan. We nemen hierbij een pro-actieve houding in en nemen inwoners en ondernemers mee in de opgave die er ligt. We faciliteren en ondersteunen initiatieven die een bijdrage leveren aan het verduurzamen van de gemeente. Hierbij bewaken we de integraliteit en houden we ook de samenhang met andere beleidsterreinen (landelijk gebied, sociaal domein, volkshuisvesting) in beeld en benutten kansen die zich voordoen.

Energie van Noordoost Twente

We staan als Noordoost-Twentse gemeenten allemaal voor dezelfde (forse) opgave in de energietransitie. Door krachtenbundeling, kennisdeling en coördinatie in de opgaven waar we gezamenlijk voor staan, bereiken we meer dan iedere gemeente voor zich zou doen. Een aantal jaren geleden is hiervoor het samenwerkingsverband Energie van Noordoost Twente opgestart. Deze samenwerking bouwen we de komende periode verder uit.

Klimaatvisie

De leefomgeving van de toekomst gaat verder dan alleen de energietransitie. Met de ondertekening van het klimaatakkoord hebben we ons gecommitteerd aan de bredere opgave om uiteindelijk in 2050 klimaatneutraal te zijn. Naast elektriciteit en warmte gaat het om thema's als klimaatadaptatie, circulaire economie, infrastructuur en mobiliteit, natuur en landschap en de landbouw. Daartoe gaan we de heldere keuzes maken: wat zijn we verplicht om te doen, waar ligt onze extra ambitie, wat is onze rol? Daarbij kijken we vanuit een integrale visie en context en leggen waar mogelijk verbindingen met thema's en vraagstukken in de andere programma's.

Actielijnen

Het programma Leefomgeving van de Toekomst kent een dynamische agenda. Jaarlijks leiden nieuwe inzichten tot aanvullingen en wijzigingen. De uitkomsten uit de visie en uitvoeringsagenda kunnen leiden tot aanpassing en aanvulling van de actielijnen. Binnen het programma worden drie actielijnen geformuleerd.

- Actielijn 1 Verduurzamen - Op weg naar energieneutraal en aardgasvrij wonen & werken
- Actielijn 2 Opwek - Duurzame energievoorziening
- Actielijn 3 Duurzame mobiliteit

De drie actielijnen vormen samen een specificatie van paragraaf 3.1 Klimaat en duurzaamheid: er tegenaan! uit het college- en raadsakkoord. Paragraaf 3.2 Groen en Bloemen uit het collegeakkoord vindt zijn uitwerking via het Kwaliteitsplan Openbaar Groen (basisbegroting).

In dit programma maken we ook de afweging hoe om te gaan met de unaniem aangenomen verzamelmotie met betrekking tot de onderwerpen:

- Versnel verduurzamen van (sociale huur)woningen, bijvoorbeeld door een revolverend fonds voor particulieren
- Plan van aanpak en financiële onderbouwing voor de verduurzaming van schoolgebouwen
- Haalbaarheidsonderzoek naar de realisatie van energieopslag

- Mogelijkheden van subsidies voor klimaatadaptieve maatregelen voor particulieren verkennen, ism waterschap
- Gebruik maken van subsidie ten behoeve van de waterstofhub

Actielijn 1 Verduurzamen - Op weg naar energieneutraal en aardgasvrij wonen en werken

In 2030 zijn twee miljoen Nederlandse woningen van het aardgas af. In 2050 verwarmt, kookt of doucht geen enkel huishouden meer met aardgas. We stappen over op duurzame warmte. Dit is afgesproken in het Nederlandse Klimaatakkoord. Ook bedrijven maken deze ommezwaai, met als doel dat Nederland in 2050 klimaatneutraal is. Gemeenten in Nederland, zo ook gemeente Dinkelland, hebben een grote rol in de overstap naar duurzame warmte. Om de opgave te laten slagen, werken we samen met inwoners aan haalbare en betaalbare oplossingen. We zetten daarbij ook maximaal in op het nemen van energiebesparende maatregelen.

Ons doel

In 2050 wonen en werken we energieneutraal en aardgasvrij. Wij ondersteunen inwoners en bedrijven pro-actief in het proces om woningen en gebouwen meer te verduurzamen.

Hoe leveren we een bijdrage aan Verduurzamen – Op weg naar energieneutraal en aardgasvrij wonen en werken

We nemen inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties bij projecten en inspanningen in deze actielijn stapsgewijs mee; waarbij de eerste inzet is op bewustwording en informatievoorziening, daarna op advies en afweging om vervolgens tot uitvoering over te gaan.

1. Bewustwording en informatievoorziening Creëren van verdergaand bewustzijn, urgentiebesef en draagvlak onder onze inwoners en ondernemers voor de warmtetransitie door gerichte communicatie voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen. Het energieloket is de basis van onze informatievoorziening. Daarnaast werken we actief samen met lokale groepen (zoals energiecoöperaties) om de kennis actiever en vooral persoonlijker bij de inwoners en ondernemers onder de aandacht te brengen.
2. Advies en afweging. Er komt veel op onze inwoners, ondernemers en instellingen af. De stap om daadwerkelijk te verduurzamen is voor velen ingewikkeld: welke keuzes kun/moet je maken, wat kost het en wat levert het op? We willen inwoners en ondernemers adviseren en ontzorgen in het proces naar haalbare en betaalbare oplossingen in het verduurzamen van hun woning. We leveren daarvoor een ondersteuningsstructuur (gereedschapskist met verschillende instrumenten en werkwijze), passend bij de eigen specifieke woning en situatie. De instrumenten kunnen op wijkniveau worden ingezet en gemeentebreed. Speciale aandacht is er voor het terugdringen van energiearmoede en het nemen van maatregelen voor de doelgroep die dit het meeste treft.
3. Uitvoering – wijkuitvoeringsplannen. We zetten samen met inwoners en ondernemers het proces in de wijken voort om bestaande woningen/gebouwen van het aardgas af te halen en waar nodig intensiveren we dit. Daarbij kijken we hoe we slim een wijk- of kerngerichte aanpak kunnen combineren met individueel gerichte maatregelen voor alle woningeigenaren in de gemeente.
4. Herijken ambitie en -rolbepaling. Op basis van de opgedane ervaringen in de afgelopen jaren in de wijkuitvoeringsplannen herijken we de warmtevisie en aanpak om bestaande woningen/gebouwen van het aardgas af te halen.

Actuele ontwikkelingen

We hebben ingezet op het informereren, adviseren en ontzorgen van inwoners in het proces naar haalbare en betaalbare oplossingen in het verduurzamen van hun woning, waar het veelal gaat om maatwerk en oplossingen achter de deur. Het energieloket - de basis van onze duurzame informatievoorziening - is geoptimaliseerd. Vanuit het energieloket zijn diverse gesprekken gepland met energiecoaches en – adviseurs die onze inwoners verder helpen met het verduurzamen. Daarnaast is de mobiele showroom ingezet op markten en evenementen, het project Gas Terug gestart en zijn diverse groene cheques vergeven om initiatieven voor het verduurzamen te stimuleren. De financiële regelingen en bijeenkomsten zijn bekend gemaakt via de website, de huis-aan-huis krant, social media en een persbericht. Via de nieuwsbrieven zijn inwoners voortdurend op de hoogte gehouden van de verschillende ontwikkelingen en mogelijkheden.

Op basis van de vastgestelde wijkuitvoeringsplannen voor Weerselo en Tilligte in het najaar 2022 is in 2023 in samenwerking met de werkgroepen verder uitwerking gegeven aan het proces richting energieneutraal en aardgasvrij wonen en werken. In alle WUP-wijken zijn warmtescans gemaakt. De resultaten zijn in april 2023 aan de inwoners toegestuurd, waarna informatieavonden zijn gehouden en energiecoaches langs de deuren zijn geweest voor aanvullend advies.

Er is een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd voor de realisatie van een bronnet ten behoeve van de wijk Reestman (Noaberwarmte). In het najaar volgt een bijeenkomst in de wijk. Voor de wijk Borchert-Veldkamp worden de mogelijkheden bekeken om de warmtetransitie te koppelen aan de plannen voor aanpassen van de openbare ruimte.

Het plan van aanpak energiearmoede is in uitvoering. Er is gekozen voor een brede aanpak voor alle woningeigenaren en huurders in onze gemeente van inzet van energieadviseurs tot het verstrekken van subsidies voor het isoleren van woningen. In totaal zijn 250 bezoeken verricht aan de betreffende doelgroep en zijn voor 300 woningen subsidies verstrekt voor het nemen van maatregelen om de energierekening terug te dringen.

Aanvullend aan het duurzaamheidsfonds voor bedrijven en maatschappelijk vastgoed zijn de mogelijkheden voor een duurzaamheidsfonds voor particulieren verkend. Er is in beeld gebracht welke instrumenten er zijn om verduurzamen van woningen te versnellen met als uitgangspunt haalbaar en betaalbaar. De Gemeentelijke Verduurzamingsregeling (GVR) als regeling is van daaruit naar voren gekomen die het best toepasbaar is op de gewenste doelgroep. Deze regeling is verder uitgewerkt en ook de mogelijke risico's zijn in kaart gebracht. We willen de gemeenteraad meenemen in het proces en daarom vindt er in het najaar 2023 een bijeenkomst met de raad plaats.

Actielijn 2 Opwek - Duurzame energievoorziening

In 2030 moet 50% van de energievoorziening duurzaam zijn opgewekt (en in 2050 volledig). In lijn met die doelstellingen stellen wij voor gemeente Dinkelland ons de doelstelling om 40% van het energiegebruik duurzaam op te wekken in 2026. Hier willen we samen met inwoners, organisaties en andere gemeenten invulling aan geven. We bundelen de krachten in het samenwerkingsverband Energie van Noordoost Twente.

Ons doel

We moeten meer energie duurzaam opwekken. In 2030 moet 50% van de energievoorziening duurzaam zijn opgewekt (en in 2050 volledig). In lijn hiermee is voor de gemeente Dinkelland de doelstelling om 40% van het energiegebruik duurzaam op te wekken in 2026.

Hoe leveren we een bijdrage aan Opwek - Duurzame energievoorziening

1. Maatschappelijke acceptatie. Creëren van verdergaand bewustzijn onder onze inwoners over de opgave in de energietransitie. Dit doen we door inwoners meer eigenaar te laten zijn van zowel het probleem als de oplossing. Eigenaarschap van inwoners bereik je niet vanzelf. Goede voorlichting (vergroten van kennis, delen van kennis, voorbeelden en ervaringen), betrekken van inwoners bij processen en projecten en het creëren van handvatten om gedrag te veranderen en inwoners te ontzorgen, zijn noodzakelijk.
2. Vaststellen beleid (en evt. regelingen). Vaststellen van benodigd beleid tbv (grootschalige) duurzame opwek, waaronder het wind- en zonneveldenbeleid. Daarnaast verkennen we de mogelijkheden en behoefte voor het ondersteunen van initiatieven voor duurzame opwek aan de hand van (stimulerings)regelingen.
3. Lokale initiatieven in the lead. Het thema duurzaamheid staat steeds meer op de agenda in de verschillende kernen en het bedrijfsleven. Werkgroepen zijn in opkomst en coöperaties die in kansen denken. De coördinator duurzaamheid heeft een belangrijke functie in de dialoog met inwoners, dorpsraden, werkgroepen en initiatiefnemers. We faciliteren en ondersteunen kansrijke lokale duurzame initiatieven ten behoeve van opwek. Het Regionaal Energiebedrijf is (in samenwerking met lokale coöperaties) de motor van ontwikkeling van lokale projecten en initiatieven. Lasten lokaal, dan ook lusten lokaal is een belangrijk uitgangspunt, we streven naar een maximale participatiegraad van inwoners/omgeving binnen eventuele toekomstige projecten (minimaal 50%, bij voorkeur 100%). We benutten de kennis en mogelijkheden van partners in het veld (zoals Twence) om realisatie van projecten tot stand te brengen.
4. Regionale en grensoverschrijdende samenwerking. We staan als (NOT-)gemeenten allemaal voor dezelfde forse opgave. Vanuit de krachtenbundeling, kennisdeling en coördinatie in de opgaven waar we gezamenlijk voor staan, bereiken we meer dan iedere gemeente voor zich zou doen. Vanuit het samenwerkingsverband bundelen we de krachten richting de opgaven vanuit de Regio Twente. We geven invulling aan de Regionale Energie Strategie 2.0, inclusief de vaststelling van de noodzakelijke en gewenste energiemix van wind en zon.
5. Opwek van warmte. Aanjagen, opstarten en faciliteren van biogas in coöperatieve vorm. Door mede aandeelhouder te zijn van de op te richten beheersentiteit ontstaan mogelijk revenuen die ook ingezet kunnen worden voor een andere (duurzame) inspanningen. We onderzoeken de mogelijkheden van geothermie en waterstof en benutten waar mogelijk de kansen. We volgen nieuwe ontwikkelingen en technieken op de voet en stellen onze acties bij als zich reële kansen voordoen.
6. Opslag. In de verduurzaming van onze energiebehoefte zijn de huidige technieken afhankelijk van niet continue aanwezige hernieuwbare energiebronnen. Energieopslag kan een middel zijn om vraag en aanbod beter op elkaar af te stemmen. De gemeente wil initiatieven voor energieopslag met een maatschappelijk nut stimuleren.

Actuele ontwikkelingen

Het windbeleid is in concept gereed en er heeft een verfijning van de zoekgebieden plaatsgevonden. Op basis van de landelijke en de in het concept beleid opgenomen kaders is in kaart gebracht of en waar potentieel windturbines gerealiseerd kunnen worden. Inwoners van de zoekgebieden en andere geïnteresseerden zijn tijdens inloopbijeenkomsten in januari 2023 geïnformeerd over de wijze waarop de zoekgebieden tot stand zijn gekomen en hoe en waarom de gemeente lokaal windbeleid wil realiseren. In maart en mei 2023 zijn extra bijeenkomsten georganiseerd voor direct omwonenden. De opbrengsten daarvan zijn meegenomen in het concept windbeleid. Oorspronkelijk was besluitvorming voorzien in juli 2023. Deze is uitgesteld, omdat de provincie Overijssel de motie Grip op Wind heeft aangenomen. Deze motie heeft geleid tot een nieuw beleidsvoornemen, dat effect zal hebben op de keuzes in het lokaal beleid. Het windbeleid wordt nu eind 2023 voorgelegd aan de raad als helder is of en hoe het gewijzigde provinciale beleid de situatie in Dinkelland beïnvloedt. Via de nieuwsbrieven zijn inwoners voortdurend op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen.

Het zonneveldenbeleid is in concept gereed en het streven is om deze gelijktijdig met het windbeleid ter besluitvorming voor te leggen aan de gemeenteraad.

De RES 2.0 is in voorbereiding. In juni is via een raadsbrief een update gegeven ten aanzien het proces om te komen tot besluitvorming, dat vooralsnog voorzien wordt eind 2023.

De Energie Coöperatie Noord Oost Twente (EC-NOT), het regionaal energiebedrijf is de motor voor de ontwikkeling van lokale projecten en borgen van lokaal eigendom. EcNOT is in 2022 opgericht en in 2023 operationeel geworden. Het is een samenwerking van Lokale energie initiatieven met de NOT-gemeenten EC NOT onderhoudt contacten met alle lokale energie initiatieven binnen de NOT gemeenten en ondersteund waar mogelijk. Daarnaast wordt samenwerking gezocht met andere professionele belangenorganisaties.

Boerengas B.V. - een coöperatie om de ontwikkeling van biogas/groengas te stimuleren - is in oprichting. De wijze waarop de NOT-gemeenten en evt. andere gemeenten kunnen deelnemen in Boerengas B.v. zijn in beeld gebracht. De gesprekken met betrokkenen lopen en er wordt gezocht naar de meest geschikte vorm van samenwerking en deelname. In het najaar wordt hierop een besluit genomen.

Actielijn 3 Duurzame Mobiliteit

Ons doel

Beter organiseren van slimme, duurzame en zorgeloze mobiliteit zonder emissies.

Hoe leveren we een bijdrage aan Duurzame mobiliteit & (Maatschappelijk verantwoord) Inkopen

1. Voorbeeldfunctie. Als gemeente horen we het goede voorbeeld te geven door onze eigen voorzieningen en faciliteiten te verduurzamen. Onder meer stellen we een duurzaam mobiliteitsplan met een route voor het verduurzamen van ons eigen vervoer.
2. Laadinfrastructuur. In lijn met de visie op de laadinfrastructuur wordt uitbreiding van het aantal laadpalen gestimuleerd op de plekken waar dat gewenst is of waar rijders van elektrische auto's wonen of werken. Voorbeeld daarvan is het overdekken van parkeerplaatsen en deze voorzien van zonnepanelen.

Actuele ontwikkelingen

De marktconsultatie voor het mobiliteitsplan is afgerond. De volgende fase, het in kaart brengen van de huidige mobiliteit van de organisatie, is gestart en de uitvraag is gedaan. Naar verwachting is het budget niet toereikend om in één keer alle voertuigen te vervangen. Dit zal mogelijk lijden tot gefaseerd verduurzamen.

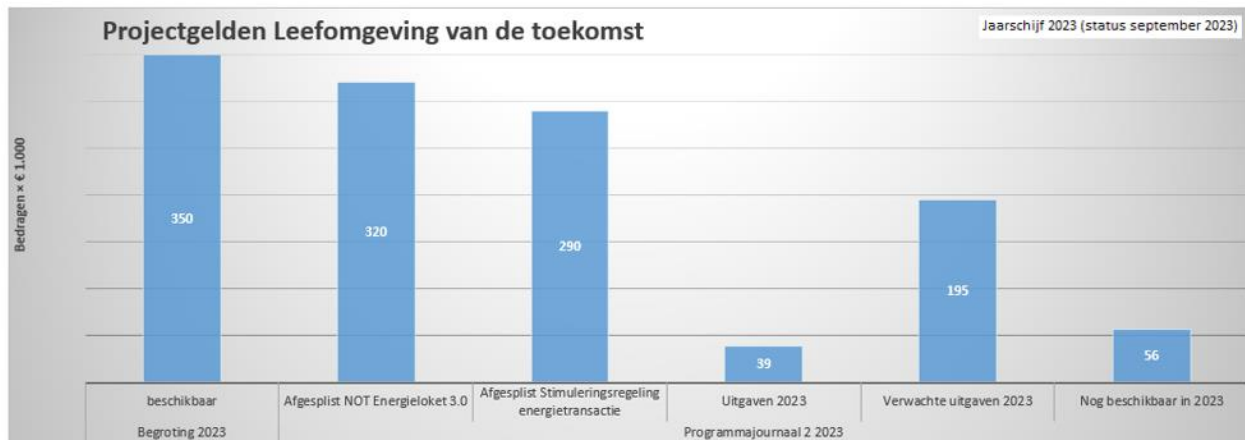
Er heeft afstemming plaatsgevonden met de kernraden over de behoefte aan laadpalen. Ook is de behoefte aan collectieve deel auto's geïnventariseerd.

Tevens is een inventarisatie gestart naar de mogelijke (openbare) parkeerplaatsen die geschikt zijn om te overdekken met zonnepanelen.

Financiën Leefomgeving van de toekomst

Projectgelden Leefomgeving van de toekomst

In de begroting 2023 is een bedrag van €1.500.000 beschikbaar gesteld en gestort in de "Reserve College akkoord 2022 – 2026". Voor de jaarschijf 2023 is €350.000 beschikbaar gesteld.

Een bedrag van €30.000 is afgesplitst als “NOT Energieloket 3.0” voor de jaren 2023 en 2024.

Een bedrag van €30.000 is afgesplitst als “Stimuleringsregeling energietransitie” voor de jaren 2023 en 2024.

In 2023 zijn uitgaven gedaan voor onder andere warmtescans van gebouwen, wijkaanpak, en wind- en zonneveldenbeleid.

We verwachten in 2023 nog uitgaven voor maatwerk aanpak energiearmoede”, kosten samenwerking EV NOT en de motie isolatiesubsidie.

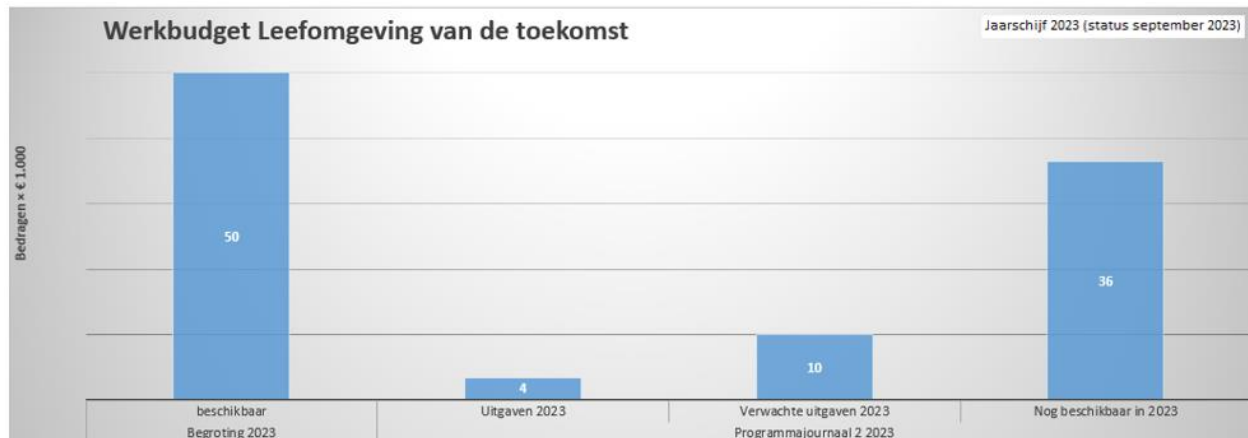
Tijdens het opstellen van dit programmajournaal werken we, samen met gemeenten uit Noord Oost Twente, aan een voorstel om te komen tot de oprichting van de “Coöperatie Duurzame Energieprojecten Noordoost Twente (CDE-NOT)” en deelname in “Boerengas BV. Afhankelijk van de deelname van 4 of 3 gemeenten gaat het bij besluitvorming om een bedrag tussen de €250.000 en €350.000. Deze zullen als “Deelneming” worden geactiveerd op de balans. Het is dus géén te verwachten uitgave uit de “Projectgelden Leefomgeving van de toekomst“. We moeten er rekening mee houden dat hier structurele uitgaven uit voortkomen.

Voor de komende jaren is er, na te verwachten uitgaven over de gehele coalitieperiode, nog €843.000 beschikbaar.

Naast deze middelen hebben we van het Rijk de beschikking over circa €440.000 voor de aanpak van energiearmoede.

Werkbudget Leefomgeving van de toekomst

In de begroting 2023 is een bedrag van €200.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022 – 2026”. Voor de jaarschijf 2023 is €50.000 beschikbaar gesteld.

We verwachten in 2023 nog uitgaven voor de wijkaanpak in Weerselo en Tilligte.

Voor de komende jaren is er, na te verwachten uitgaven over de gehele coalitieperiode, nog €186.000 beschikbaar.

Uitvoeringskosten

Voor de personele capaciteit duurzaamheid hebben we jaarlijks rekening gehouden met €132.000.

In de begroting 2023 is daarnaast voor de uitvoeringskosten een additioneel bedrag van €800.000 beschikbaar gesteld en gestort in de "Reserve College akkoord 2022 – 2026". Voor de jaarschijf 2023 is €200.000 beschikbaar gesteld.

Ondertussen kunnen we een deel van de capaciteit financieren uit een Specifieke uitkering van het Rijk. De Tijdelijke regeling "capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)" is bedoeld voor het binnenhalen van nieuwe collega's of externe deskundigen met kennis van klimaat en energie.

Momenteel bestuderen we hoe we deze middelen optimaal kunnen inzetten. De klimaatvisie vormt de basis voor de verdeling van middelen. De uitvoeringskosten die zijn "voorgefinancierd" via de algemene middelen van €132.000 zullen als eerste ten laste van deze rijksvergoeding moeten worden gebracht. Dat levert een (structureel) voordeel op voor de algemene middelen vanaf 2023 van €132.000.

Programma Leefbare kernen

Inleiding Leefbare kernen

Het leven van onze inwoners speelt zich grotendeels af in de kernen waarin ze wonen. Daar moet het goed zijn qua wonen, werken en sociaal leven. Deze elementen moeten in balans zijn. Voldoende woningbouwmogelijkheden biedt kansen om binnen onze gemeente te blijven wonen. Inwoners met een sterke verbondenheid aan hun kern leveren een grote bijdrage aan het sociale- en verenigingsleven.

De combinatie met voldoende werkgelegenheid biedt vervolgens perspectief op een krachtige kern, waar onze inwoners graag verblijven en onderdeel van willen zijn. In het bijzonder kijken wij hierbij naar de kansen voor onze jeugd. De vitaliteit van Dinkelland in de toekomst wordt immers in belangrijke mate bepaald door de mogelijkheden die jongeren hebben op het gebied van wonen, werken, recreëren en vrijetijdsbesteding.

We realiseren ons dat het leefbaar houden van de kernen een doorlopende inspanning vraagt. In de huidige 4 jaar zullen we vooral inzetten op de meerjarige woningbouwprogrammering, het vitaal houden van verblijfsgebieden en het stimuleren van een gezond ondernemersklimaat. We vertalen onze ambities naar 2 actielijnen:

- Voor iedereen een passende woning
- Voldoende ruimte voor de economie en voor maatschappelijk verantwoord ondernemen

In dit programma maken we ook de afweging hoe om te gaan met de unaniem aangenomen verzamelmotie met betrekking tot de onderwerpen:

- Naar behoefte realiseren van alternatieve woonvormen
- Inzetten van de sociale hypotheek voor maatschappelijke voorzieningen
- Realiseren van openbare watertappunten in de kernen (relatie met programma Openbare ruimte & Mobiliteit)
- Actieplan voor het bestrijden van invasieve exoten (relatie met programma Openbare ruimte & Mobiliteit)
- Waar nodig het verbeteren van de verkeersveiligheid rondom basisscholen en schoolfietsroutes, met name in het buitengebied (relatie met programma Openbare ruimte & Mobiliteit)

Actielijn 1 Voor iedereen een passende woning

Actielijn 1

Er is een grote behoefte aan passende woningen. Ook in Dinkelland is de vraag groter dan het aanbod. De meest urgente woningbehoefte ligt bij starters en senioren. Daarop zijn onze nieuwbouwinspanningen vooral gericht. Ons doel is om de huidige onbalans tussen vraag en aanbod van passende woningen te beperken en op te heffen.

Kernen zijn verschillend in de behoefte aan woningen. Daarom zijn we in gesprek om te kijken wat bij elke kern past. We willen diversiteit in woningbouw. Het gaat hierbij om huur en koop voor verschillende doelgroepen. Daarbij zien we ook een toename van de vraag naar flexibele woningbouw. We willen inzetten op een actief grondbeleid en creatieve oplossingen onderzoeken voor financiering van plannen, zodat nieuwe woningen voor meer doelgroepen beschikbaar en betaalbaar worden.

Ons doel

Wij willen sturen op een meerjarige woningbouwprogrammering. Via ons grondbedrijf treden wij op als ontwikkelaar. Via ons ruimtelijk en planologisch instrumentarium faciliteren wij particuliere initiatiefnemers en projectontwikkelaars. Wij willen het grootste gedeelte van de geprognosticeerde woningbehoefte tot 2030 de huidige bestuursperiode realiseren. Wij stellen op basis van de “harde plancapaciteit” concrete doelen over hoeveel kavels/woningen wij periodiek op de markt brengen (of laten brengen).

In 2026 kijken we terug op een woonbeleid dat uitvoeringsgericht is geweest, waarbij:

- in elke kern nieuwe mogelijkheden voor woningbouw zijn ontstaan, passend bij de lokale behoefte;
- wij de doorstroming in de kernen op gang hebben gebracht;
- wij een bijdrage hebben geleverd aan een betere betaalbaarheid van woningen;
- wij een begin hebben gemaakt met de woningvraag van de toekomst, 2030 en verder, uitgaande van opgaven voortkomend uit vergrijzing, veroudering van woningen en verduurzaming;
- een aanbod met flexibele woonproducten hebben gerealiseerd voor mensen met een urgente woonvraag.

Hoe leveren we een bijdrage aan Voor iedereen een passende woning

We willen als gemeente als volgt werken aan een het perspectief op woningbouw:

- Aan het stuur zitten. We spannen ons via ons grondbedrijf in om nieuwe woningbouwplannen op de markt te brengen. We zijn proactief, verwerven gronden op strategische locaties en zorgen voor een continue planvoorraad en beschikken over een meerjarenprogrammering woningbouw.
- Faciliterend. We zijn gesprekspartner voor particuliere initiatiefnemers. We adviseren over de ontwikkelkansen van locaties en geven kaders mee voor welke doelgroepen ontwikkeld moet worden.
- Samenlevingsgericht werken met gebieden en doelgroepen. We participeren in ontwikkeltrajecten in de kernen om toekomstbestendig te zijn. Indien vrijkomende locaties ontstaan onderzoeken wij hoe dergelijke locaties kunnen bijdragen aan het woonbeleid.
- Financieren. Wij stimuleren de herontwikkeling van inbreidingslocaties, ook wanneer herontwikkeling financieel uitdagend is. Door middels van de stimuleringsregeling kunnen wij een bijdrage leveren aan het haalbaar maken van een herontwikkelingslocatie. Ook onderzoeken wij alternatieve financieringsvormen.

Actuele ontwikkelingen

De woningmarkt is in beweging. Hoewel de vraag naar woningen nog steeds groot is zien wij een aantal actuele ontwikkelingen, waardoor wij ons perspectief op woningbouw actualiseren. Daarbij zien wij dat naast een continue woningbouwproductie de behoefte aan een daadkrachtig volkshuisvestingsprogramma toeneemt. Onze volkshuisvestijke opgaven gaan over het vinden van balans tussen beschikbaarheid, betaalbaarheid en kwaliteit.

- **Strategische grondaankopen:** in elke kern blijven we aansturen op het bieden van een goed perspectief op nieuwe woningbouwmogelijkheden. Zowel door inbreiding als uitbreiding. In de meeste kernen hebben we inmiddels een strategische grondpositie ingenomen. In de kernen waar we nog geen positie hebben, worden gesprekken gevoerd om tot verwerving te komen.
- **Betaalbaarheid:** in het kader van betaalbaarheid hebben we in onze uitgifteplannen aangestuurd op meer sociale woningbouw en betaalbare woningen. We hebben de verdeling 30-40-30 (sociaal-betaalbaar-vrij) zoveel mogelijk gehanteerd, tenzij specifiek maatwerk nodig was door lokale omstandigheden (behoefte) of een (te) beperkte omvang van het plangebied.

- Afstemming woningbouwvereniging: we hebben doorlopend afstemming met onze woningbouwvereniging. We hebben verkennende gesprekken gevoerd over de beschikbare investeringsruimte om het sociale woningbouwbestand te vergroten en om te investeren in tijdelijke woningbouwvormen. We hebben eveneens afstemming gevonden over de toekomstige woningbouwproductie van reguliere huurwoningen.
- Woonzorgbeleid: in het verlengde de woonvisie zijn we gestart met het opstellen van woonzorgbeleid. Sociaal-demografische ontwikkelingen, zoals vergrijzing en meer kleine huishoudens, hebben een sterke invloed op de woning- en zorgmarkt. Daarom willen we vanuit verschillende beleidsterreinen tot passende oplossingen komen. Een integrale woonzorgvisie biedt daarbij uitkomst.
- Actualisatie woningbouwprogrammering: we actualiseren periodiek ons woningbouwprogramma, waarbij wij onze woningbouwproductie hebben gemaximaliseerd binnen de regionale afspraken.
- Flexwonen: we hebben samen met de woningbouwvereniging het eerste project opgeleverd waarin flexwonen is geaccommodeerd. We hebben verkend onder welke condities dit concept op andere locaties ook kan worden toegepast.
- We hebben een voorstel gedaan, als onderdeel van de perspectiefnota en begroting om een "Versnellingsagenda woningbouw" te introduceren, waaronder de volgende thema's vallen:
 - Verkenning alternatieve financieringsvormen
 - Aanbestedingsvormen om de markt meer te betrekken bij het realiseren alternatieve woonvormen, zoals duplex en prefab;
 - Woonarrangementen van de toekomst waarin middels nieuwe woonvormen en constructies zelfstandig kunnen blijven wonen centraal staat.

Actielijn 2 Voldoende ruimte voor de economie en voor maatschappelijk verantwoord ondernemen

Het bieden van een economisch perspectief en werkgelegenheid heeft een nauwe relatie met voldoende ontwikkelruimte voor bedrijven en voor plekken waar bedrijven zich vestigen. Daarbij ligt de nadruk op behoud en versterking van het lokale bedrijfsleven. We zien de sociaaleconomische ontwikkelingen binnen onze gemeente niet los van ontwikkelingen buiten de gemeentegrenzen. Er is een gezamenlijk belang voor brede versterking van de economie in Twente. Daarbij staat maatschappelijk verantwoord ondernemen centraal. Wij willen ondernemers stimuleren om zich te richten op nieuwe marktkansen, groei en innovatie met winst voor mens, maatschappij en milieu. Wij betrekken deze visie bij de gesprekken met onze ondernemers en dragen deze boodschap uit in Twents verband.

Ons doel

Wij willen een bijdrage leveren aan een sterke economische sector. Wij willen dat ons bedrijfsleven participeert en profiteert van de ontwikkelingen in Noordoost Twente en de regio Twente. Wij verbinden partijen via ons netwerk binnen de 30's. Daarnaast herkennen wij in onze gemeente een sterke vorm van vrijetijdseconomie, waarbij wij inzetten op kwalitatief toerisme.

In 2026 kijken we terug op:

- Nieuw gerealiseerde bedrijventerreinen in de grote kernen.
- Sterkere centrumgebieden en een goed onderhouden relatie met onze ondernemers.
- Een bijdrage geleverd aan talentontwikkeling via de 30's.
- Verdere ontplooiing van de grensregio.
- Een goede balans tussen de landschapskwaliteiten van ons gebied, de leef- en werkomgeving voor inwoners en de groeiomgankelijkheden van de toeristische sector;

- Geboden mogelijkheden voor marktconforme en gebiedspassende bedrijvigheid;
- Uitvoering van projecten en ideeën die gericht zijn op toerisme of dagrecreatie als aanvulling op het bestaande aanbod, gericht zijn op interessante doelgroepen of zorgen voor seizoensverlenging;
- Ingerichte toeristisch interessante locaties in de kernen en in het buitengebied.

Hoe leveren we een bijdrage aan Voldoende ruimte voor de economie en voor maatschappelijk verantwoord ondernemen

We willen als gemeente als volgt werken aan een het perspectief op woningbouw:

- Ontwikkelen: we ontwikkelen nieuwe bedrijfsgronden zodat onze lokale ondernemers kunnen uitbreiden en nieuwe bedrijven zich kunnen vestigen, ontplooiën.
- Verbinden. We zetten ons netwerk in om partijen binnen de regio met elkaar te verbinden.
- Initiëren. We starten nieuwe projecten met het oog op de toegevoegde waarde voor ondernemers.
- Participeren en stimuleren. We participeren in gebiedsprocessen en stimuleren de doorontwikkeling van centrumgebieden. Ook nemen we daarbij als gemeente een actieve ontwikkelende rol in.

Actuele ontwikkelingen

Het economisch landschap kent een aantal hoofdthema's waarin we als overheid een rol spelen en proactief kunnen zijn. Allereerst beïnvloeden wij de markt via onze bedrijventerreinen en mogelijkheden voor nieuwe bedrijventerreinen. Daarnaast zijn wij sturend met ons beleid en (bestuurlijke) inspanningen op het gebied van samenwerking in de regio en samenwerking met lokale partners (ondernemers).

- **Strategische visie**: wij hebben de eerste aanzet gemaakt voor het opstellen van een nieuwe economische visie op strategisch niveau. Met een economische visie bepalen we onze koers en ambities voor (idealiter) 2030. De markt is onderhevig aan veranderingen en daarom is het belangrijk om vooruit te kijken. De economie van 2030 zal fundamenteel anders zijn dan die van vandaag. Door digitalisering, verduurzaming en technologische ontwikkelingen verandert onze omgeving. Daar bereiden we ons op voor. Met deze visie geven we een antwoord op deze ontwikkelingen en willen we bijdragen aan een bloeiende economie. In dit verband willen wij ook nadrukkelijk stilstaan bij wat ons lokaal bindt en wat lokale kernkwaliteiten zijn.
- **Bedrijventerreinen**: doordat wij de laatste kavels hebben uitgegeven oriënteren wij ons op nieuwe bedrijventerreinen. Er zijn de afgelopen periode concrete gesprekken gevoerd. Indien verwerving kansrijk is, zullen wij de doorstart maken naar ontwikkeling van nieuwe bedrijventerrein in de 3 grote kernen.
- **Regionale samenwerking**: op bestuurlijk niveau hebben wij in de regio verkend wat onze gezamenlijke ontwikkelkoers kan zijn. Wij zien gecombineerde opgaven waarbij stad en platteland elkaar versterkt. Wij willen de kracht en kansen van onze regio benutten en daarbij willen wij de kenmerken en capaciteiten van onze gemeente nadrukkelijk(er) benutten. Het doel is om gezamenlijk scherp te stellen hoe wij ondersteunend kunnen zijn aan sociaal-economische ontwikkelingen.
- **Samenwerking grensregio**: met betrekking tot onze samenwerking met Duitsland hebben wij capaciteit geworven. De opgaven voor samenwerking worden in het 3e en 4e kwartaal (2023) verkend.

- Recreatie en Toerisme: we hebben onderzoek verricht naar de match tussen vraag en aanbod in de sector. Op basis hiervan werken we toe naar een Stimuleringsregeling voor initiatiefnemers om tot marktconforme en gebiedspassende bedrijfsplannen te komen. Daarnaast hebben we een vervolgstap gezet in relatie tot de "Uitvoeringsagenda en kansenkaart Noordoost Twente". We hebben dataonderzoek verricht naar bezoekersstromen in de recreatieve sector. Dus wanneer en hoeveel mensen een locatie bezoeken. Met deze data en de analyse zal toegewerkt worden naar een strategie waarbij we ondernemers kunnen adviseren in bestemmingsmanagement. Verder heeft er een verkenning plaatsgevonden naar een samenwerking tussen de VVV Ootmarsum-Dinkelland en de TTI van Tubbergen. De markt staat achter een organisatorische samenwerking.

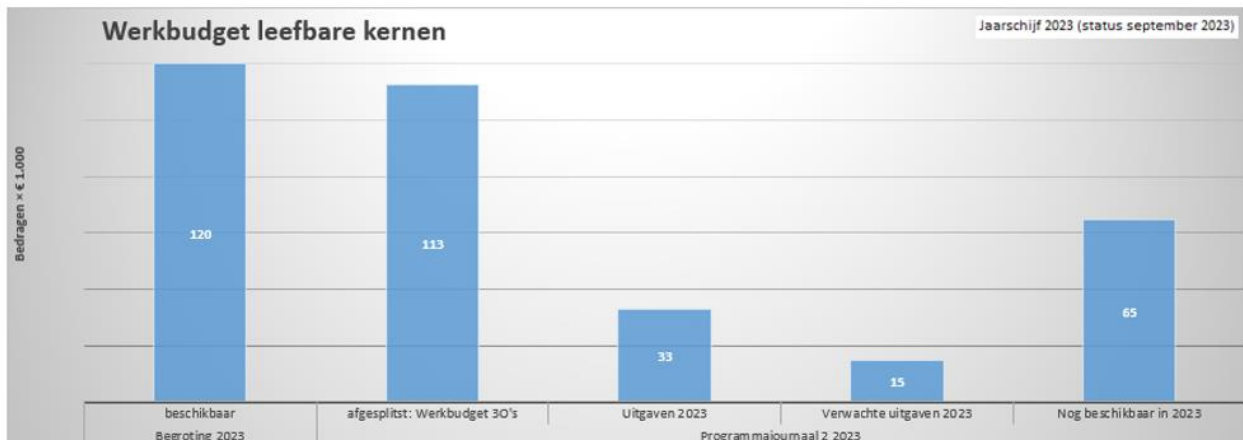
Algemene ontwikkelingen:

- Wij zijn gestart met een onderzoek naar talentbehoud in de gemeente. Dit draagt bij aan het vormgeven van onze strategische visie.
- In het kader van de Agrohubs zijn we een nieuwe ronde ingegaan waarin we verschillende ondernemers hebben geholpen.
- We hebben in samenwerking met Saxion een succesvolle bootcamp georganiseerd, waarin studenten onderzoek hebben verricht naar concrete opgeven (in dit geval revitalisering Eurowerft).
- We hebben de herinrichting van het centrum van Ootmarsum opgeleverd.

Financiën Leefbare kernen

Werkbudget leefbare kernen

In de begroting 2023 is een bedrag van €400.000 beschikbaar gesteld en gestort in de "Reserve College akkoord 2022 – 2026". Voor de jaarschijf 2023 is €120.000 beschikbaar gesteld.

Een bedrag van €7.500 is afgesplitst als "werkbudget 30's".

Uitgaven 2023:

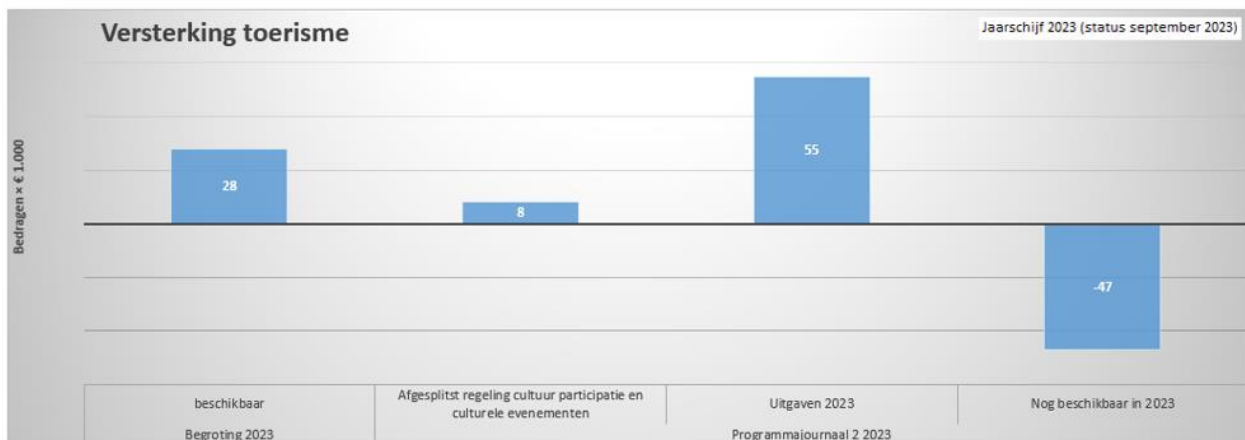
Bijdrage cultuurmakelaar	14
Externe adviezen	16
Overige kosten	3

We verwachten in 2023 nog uitgaven voor de binnensportaccommodaties NOT gemeentes.

Voor de komende jaren is er, na te verwachten uitgaven over de gehele coalitieperiode, nog €278.000 beschikbaar.

Versterking toerisme

In de begroting 2023 is een bedrag van €280.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022 – 2026”. Voor de jaarschijf 2023 is €28.000 beschikbaar gesteld.

Voor de regeling cultuur participatie en culturele evenementen is een bedrag van €20.000 afgesplitst voor kleine initiatieven.

Uitgaven 2023:

VVV Ootmarsum-Dinkelland	35
Verkenning toekomstbestendige VVV-organisatie	9
Onderzoek verblijfsrecreatie NOT 2022-2023	7
Analyse Impact en draagkracht toerisme Noordoost Twente	4

We verwachten in 2023 nog uitgaven voor het onderzoek verblijfsrecreatie 2022-2023.

Voor de jaarschijf 2023 stellen we voor additioneel €70.000 te putten uit de “Reserve College akkoord 2022 – 2026”. Voor de komende jaren is er, na te verwachten uitgaven over de gehele coalitieperiode, nog €225.000 beschikbaar.

Samenwerking centrumondernemers

In de begroting 2023 is een bedrag van €30.000 beschikbaar gesteld en gestort in de "Reserve College akkoord 2022 – 2026". Voor de jaarschijf 2023 is €15.000 beschikbaar gesteld.

Er zijn géén vermeldenswaardige financiële ontwikkelingen in 2023. Voor de komende jaren is er, na te verwachten uitgaven over de gehele coalitieperiode, nog €30.000 beschikbaar.

Werkbudget bedrijfsuitbreiding

In de begroting 2023 is een bedrag van €20.000 beschikbaar gesteld en gestort in de "Reserve College akkoord 2022 – 2026". Voor de jaarschijf 2023 is €10.000 beschikbaar gesteld.

Er zijn géén vermeldenswaardige financiële ontwikkelingen in 2023. Voor de komende jaren is er, na te verwachten uitgaven over de gehele coalitieperiode, nog €30.000 beschikbaar.

Project ontplooiing grensregio's

In de begroting 2023 is een bedrag van €50.000 beschikbaar gesteld en gestort in de "Reserve College akkoord 2022 – 2026". Voor de jaarschijf 2023 is €12.500 beschikbaar gesteld.

Er zijn géén vermeldenswaardige financiële ontwikkelingen in 2023. Voor de komende jaren is er, na te verwachten uitgaven over de gehele coalitieperiode, nog €50.000 beschikbaar.

Programma Gemeente en de samenleving

Inleiding

We zijn als gemeente open, betrouwbaar, duidelijk en transparant en (digitale) gegevens van onze inwoners zijn bij ons in goede handen. We nodigen inwoners vooral uit om mee te doen. Vanuit het uitgangspunt van een participatieve lokale democratie zetten we in op passende en vernieuwende manieren van samenwerking en besluitvorming. Daarbij past een proactieve gemeentelijke informatievoorziening naar onze inwoners.

Actielijn 1 Gemeente en inwoners staan dicht bij elkaar en werken samen

Mijn Dinkelland 2030!

Het proces MijnDinkelland2030 bouwen we de komende jaren verder uit. Een aantal jaren geleden is het proces MijnDinkelland2030! gestart. Inwoners in alle kernen denken na over de toekomst van hun dorp en samen met hen maken we keuzes. De gesprekken verlopen veelal via de kernraden. Buurtmannen- en buurtvrouwen vervullen een belangrijke rol in als verbindende schakel tussen kern en gemeente. Mooie initiatieven komen tot bloei. Een overzicht van de ontwikkelingen en projecten per kern is terug te vinden in de begrotingsapp: MijnDinkelland2030! Komende jaren (ook in 2023) verwachten we dat meer initiatieven kunnen worden omgezet in concrete ideeën of projecten en inspanningen. Onze buurtmannen en -vrouwen spelen een belangrijke rol als verbindende schakel tussen gemeente en de kernen. Ook de introductie van de kernondersteuner - zoals omschreven in het programma "Iedereen Gezond" geeft een extra impuls aan onze ambities op dit terrein.

Participatiebeleid

In de gemeente Dinkelland werken we samenlevingsgericht. Werken voor en met de samenleving staat al heel wat jaren hoog op de agenda van onze gemeente. Samen met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties kijken we naar wat we samen kunnen doen om onze kernen op de lange termijn leefbaar te houden. Participatie is niet meer weg te denken in onze manier van werken. Ook landelijk is er steeds meer aandacht voor participatie. Er is een wetsvoorstel in de maak: 'Versterking participatie op decentraal niveau'. Deze wet heeft als doel dat voor zowel de inwoners als voor gemeenten duidelijk is binnen welke kaders inwoners in het beleidsproces participeren en op welke wijze zij in een verschillende fase van het beleidsproces betrokken worden. In een participatieverordening maakt elke gemeenteraad deze zaken expliciet voor zijn gemeente. Het voorstel verplicht tot een uitbreiding/verbreding van de in de Gemeentewet (artikel 150) voorgeschreven inspraakverordening naar een participatieverordening. Het belang van participatie wordt groter door maatschappelijke ontwikkelingen waarbij het vertrouwen in de overheid onder druk staat maar krijgt ook meer kaders via de Omgevingswet. Verder zijn er uitdagingen vanuit duurzaamheid (Regionale Energie Strategie (RES)) en het Sociaal Domein waarin de aan de gemeente gedelegeerde taken in omvang en impact groeien

Ons doel

In de gemeente Dinkelland werken we samenlevingsgericht. Samen met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties kijken we naar wat we samen kunnen doen om onze kernen op de lange termijn leefbaar te houden. We zijn als gemeente open, betrouwbaar, duidelijk en transparant en (digitale) gegevens van onze inwoners zijn bij ons in goede handen.

Hoe leveren we een bijdrage aan gemeente en inwoners staan dicht bij elkaar en werken samen

- MijnDinkelland 2030!. Vanuit het proces MijnDinkelland2030! Zetten we meer in op participatie vanuit de kernen zelf en we stimuleren onze inwoners om mee te denken. We bieden ondersteuning om processen en projecten op gang te helpen of verder te brengen. We bezoeken al onze kernen als college en zijn vanuit de functie van "kernwethouder" zichtbaar en aanspreekbaar.

- Opstellen en uitvoeren participatiebeleid. Gemeenten hebben in principe vrijheid om te beslissen op welke wijze zij inwoners bij de verschillende beleidsfasen betrekken en hoe ze hun visie op participatie vertalen in de participatieverordening. Het is dan ook eerst van belang dat we als gemeenten bepalen hoe we participatie verder vorm willen geven. Daarvoor stellen we participatiebeleid op. Vervolgens kunnen we de stap zetten naar juridische formuleringen in een participatieverordening. Vanuit het participatiebeleid verkennen we ook in hoeverre het uitdaagrecht kan worden ingevoerd. Dit biedt mogelijkheden voor inwoners om gemeentelijke taken over te nemen wanneer zij van mening zijn het zelf slimmer, beter, goedkoper of anders te doen. Ook verkennen we de mogelijkheden van een online participatietool om de samenwerking met onze inwoners te versterken.
- Samenlevingsgericht werken - organisatieontwikkeling. Zorgvuldige communicatie, en meer contact met onze inwoners en partners om samenlevingsgericht te kunnen werken, vraagt naast tijd van ambtenaren, ook vaardigheden. Daarin willen we investeren. We investeren in structurele ambtelijke capaciteit om het samenlevingsgericht werken te borgen en van nieuwe impulsen te voorzien.

Actuele ontwikkelingen

Participatiebeleid

In oktober 2022 heeft een themabijeenkomst plaatsgevonden met de raad om input op te halen voor het participatiebeleid en de participatieverordening. Onder andere de komst van de Omgevingswet vraagt om participatiebeleid en naar verwachting is elke gemeente binnenkort ook wettelijk verplicht een participatieverordening vast te stellen. Het participatiebeleid en de participatieverordening zijn inmiddels in concept gereed. Op 18 september 2023 vindt een gezamenlijke radenbijeenkomst plaats met de gemeenteraad van Dinkelland en Tubbergen waar zij over beide onderwerpen worden geïnformeerd. Najaar 2023 vindt vervolgens besluitvorming plaats.

MijnDinkelland2030

Met alle buurtmannen en - vrouwen is teruggekeken op het proces MijnDinkelland2030 tot nu toe. De uitkomsten worden meegenomen in het vervolgproces om ook met college en kernen te evalueren. Daar waar het organisatie raakt zijn de uitkomsten opgenomen in de organisatieontwikkeling.

Samenlevingsgericht werken

- Samenlevingsgericht werken kent een duidelijk kader: De kernboodschap Samenlevingsgericht werken is vastgesteld, inclusief een vertaling naar een slogan en medewerkersprofiel. De kernboodschap wordt verankerd in bestaande communicatie middelen.
- Samenlevingsgericht werken is goed georganiseerd: Er is een Coach en een Adviseur samenlevingsgericht werken gestart en het nieuwe team Samenlevingsgericht werken is geformeerd
- De ambtelijke organisatie staat dichtbij inwoners: De werkwijze met buurtmannen en buurtvrouwen wordt voortgezet, zij worden vanuit team Samenlevingsgericht werken begeleid, gecoacht en ondersteund.
- Specifieke inzet op afdeling Openbare Ruimte: Bij organisatieonderdeel Openbare Ruimte is gestart met de ontwikkeling van een routekaart en een herkenbare eenduidige aanpak (met instrumentenkoffer) voor samenlevingsgericht werken bij projecten in de openbare ruimte.

Actielijn 2 Een sterk en toekomstbestendig Noaberkracht

Met Noaberkracht hebben we een sterke en krachtige organisatie staan. We zien het als onze verantwoordelijkheid om de kracht en sterkte van Noaberkracht ook voor de toekomst te verzekeren. Dat betekent ook dat we vernieuwend en creatief opereren op een veranderende arbeidsmarkt. Maatschappelijke opgaven worden groter en complexer. Ze vragen door de tijd heen om andere antwoorden, aanpakken en resultaten. Wij willen dan ook dat Noaberkracht voor onze inwoners de komende jaren op elk moment een “state-of-the-art” -dienstverlening biedt. Daarmee is onze ambitie om de inwoners van Dinkelland nu en in de toekomst passende antwoorden te (blijven) geven op bestaande en nieuwe maatschappelijke vraagstukken.

Ons doel

Een sterk en toekomstbestendig Noaberkracht.

Hoe leveren we een bijdrage aan een sterk en toekomstbestendig Noaberkracht

- We zetten in op het samen met de gemeente Tubbergen versterken van de ambtelijk (strategische) capaciteit van Noaberkracht.
- We zetten in op het samen met de gemeente Tubbergen doorontwikkelen van de Noaberkracht-organisatie, langs verschillende actielijnen.
- We participeren actief in het verkennende onderzoek naar de ambtelijke samenwerking tussen Noaberkracht en Oldenzaal en sturen op concrete uitkomsten.

Actuele ontwikkelingen

Verkenning samenwerking Oldenzaal

In januari 2021 is het rapport van BMC “Toekomstbestendigheid Noaberkracht” opgeleverd. Een belangrijke conclusie was dat Noaberkracht voor de eerstkomende jaren toekomstbestendig is. Maar ook is de inschatting dat de toekomstbestendigheid op de (middel)lange termijn onder druk komt te staan. Op basis van het BMC rapport hebben de 3 gemeenteraden van Dinkelland, Tubbergen en Oldenzaal aan de directies de opdracht gegeven te verkennen in hoeverre ambtelijke samenwerking tussen deze 3 gemeenten een antwoord kan geven op de vraag "Hoe blijven wij toekomstbestendig?". De verkenning naar de ambtelijke samenwerking is in het voorjaar van 2023 afgerond, waarna het proces van ambtelijke verkenning is verschoven naar bestuurlijke besluitvorming. De drie colleges hebben de gemeenteraden geadviseerd om:

nu te kiezen voor opgavegericht samenwerken om huidige en toekomstige maatschappelijke opgaven van antwoorden te voorzien. Het gaat hierbij om duurzaamheid, energietransitie, migratie, veiligheid en het onderzoek naar samenwerking op het gebied van binnensportaccommodaties; voor de lokaal uit te voeren opgaven met kracht te blijven inzetten op doorontwikkeling en toekomstbestendigheid van de ambtelijke organisatie; te onderzoeken wat nodig is om tot een toekomstbestendige informatievoorziening (ICT) te komen in gezamenlijkheid met andere Twentse gemeenten.

Besluitvorming hierover door de drie gemeenteraden is voorzien in het najaar van 2023.

Programma organisatieontwikkeling

Het geld dat middels het collegeakkoord beschikbaar is gesteld voor de actielijn "Een sterk en toekomstbestendig Noaberkracht", is overgeheveld naar Noaberkracht. Het zijn allemaal budgetten die het thema organisatieontwikkeling raken, wat opgepakt wordt binnen Noaberkracht. In 2023 heeft Noaberkracht de beschikbare budgetten onder andere ingezet voor de volgende acties:

Samenlevingsgericht werken is goed georganiseerd

Er zijn in juni/juli zowel een coach als een adviseur samenlevingsgericht werken gestart. Het nieuwe team Samenlevingsgericht werken is geformeerd en is gestart met een traject om te komen tot een duidelijk kader en een duidelijke opdracht. De werkwijze met buurtmannen en buurtvrouwen wordt voortgezet. De buurtmannen en vrouwen worden vanuit team Samenlevingsgericht werken begeleidt, gecoacht en ondersteund. Dit is structureel geborgd voor de toekomst.

Wet Open Overheid (Woo)

Er worden voorbereidingen getroffen om openbaar gemaakte documenten bij alle Woo-verzoeken actief openbaar te maken door middel van publicatie. Daarmee worden deze documenten voor een ieder toegankelijk gemaakt. Dit is conform de bepalingen die in de Woo zijn opgenomen ten aanzien van actieve openbaarmaking. Om publicatie mogelijk te kunnen maken, zijn drie verschillende websites in ontwikkeling, één voor de gemeente Dinkelland, één voor de gemeente Tubbergen en één voor Noaberkracht. De lancering van deze websites zal naar verwachting na de zomer gerealiseerd kunnen worden.

Naast bovengenoemde ontwikkelingen omtrent publicatie worden er verschillende werkzaamheden uitgevoerd om een kwaliteitsslag te maken bij het behandelen van Woo-verzoeken. Een belangrijk onderdeel bij het behandelen van Woo-verzoeken is het anonimiseren van gegevens, zoals persoons- en functiegegevens. Er is een richtlijn uitgewerkt met duidelijke kaders voor het anonimiseren van gegevens. Dit bevordert dat documenten consequent geanonimiseerd kunnen worden. Verder is er een nieuwe tool aangeschaft voor het anonimiseren, die het anonimiseren sneller, gemakkelijker en goedkoper moet maken. Deze wordt na de zomer uitgerold.

Veiligheid werkplekken en weerbaarheid

Het ministerie van Binnenlands Zaken heeft geconstateerd dat we qua beveiliging van mensen en documenten op alle punten nu voldoende scores. Bijna alle collega's van team Telefoon en team Burgerzaken hebben deelgenomen aan de jaarlijkse herhalingscursus van de agressie training. Eén groep moet deze in het najaar 2023 volgen. Het is de bedoeling dat ook de teams Handhaving hieraan gaan deelnemen. Het agressie protocol is opnieuw bekeken en voldoet. De bijbehorende acties moeten beter worden geborgd. Er is een actieplan opgesteld om borging te hiervan te realiseren.

Arbeidsmarktbenadering en communicatie

Er is een nieuwe website "werken bij Noaberkracht", die is verder door ontwikkeld. Het medewerkersprofiel is vastgesteld. Er is gewerkt aan het maken van een hybride on- en offboarding programma, dat naar verwachting eind 2023 operationeel zal zijn.

Leren en ontwikkelen

Er wordt gewerkt aan een proactieve leercultuur. Als onderdeel hiervan is vanaf september 2023 de academie live! Dit is een digitale leeromgeving, gebaseerd op het personeelsinformatiesysteem dat we al hadden.

Er wordt geïnvesteerd in goed kwalitatief aanbod vanuit de academie, passend bij de strategische doelen van de gemeenten, en passend bij alle afdelingen.

Vitaliteitsbeleid

Op basis van de nota Eigen regie op fit wordt middels een uitvoeringsplan invulling gegeven aan vitaliteit. In juni 2023 is de behoefte gepeild onder medewerkers van Noaberkracht inzake vitaliteit. Deze behoefte dient als basis voor het uitvoeringsplan. Vanaf het najaar van 2023 zal er een activiteitenkalender worden gepresenteerd op het gebied van vitaliteit. Deze activiteiten worden onder andere via de academie aangeboden.

Onderhoud organisatie

In de groei van de organisatie en de noodzakelijke aandacht van leidinggevenden voor medewerkers is aanleiding gezien onderhoud te plegen aan de organisatie. Zo is het organisatieonderdeel Sociaal Domein per 1 april opgedeeld in een tweetal nieuwe organisatie onderdelen Sociaal en Samenleving. Alle taken gemoeid met vrij toegankelijk voorzieningen zijn ondergebracht in het onderdeel Samenleving en de niet vrij toegankelijke voorzieningen in het onderdeel Sociaal. Per 1 april is het onderdeel Sociaal onder leiding van een nieuwe leidinggevende van start gegaan. Per september is het nieuwe onderdeel Samenleving onder leiding van een nieuwe leidinggevende van start gaan. In dit onderdeel zijn ook de teams ondergebracht die ondersteuningstaken uitvoeren voor zowel Sociaal als Samenleving. Een aantal onderdelen uit het organisatieonderdeel Fysieke Leefomgeving, vastgoed en bedrijvigheid zijn samengevoegd met de vrij toegankelijke voorzieningen in het onderdeel Samenleving. Het team APV bijzondere wetten is van het organisatieonderdeel Publieke dienstverlening over gegaan per 1 april naar het organisatieonderdeel Fysieke Leefomgeving.

Strategisch vermogen

Met het oog op het versterken van het strategisch vermogen worden het programmabureau (programmaregisseurs) en het team concern control ondergebracht in een nieuwe organisatie onderdeel Strategie Programma en Control met een eigen leidinggevende in de loop van 2023. In het 2e kwartaal is de werving van een tweetal strategen en een leidinggevende voor het organisatieonderdeel Strategie Programma en Control gestart. Per september is één strateeg gestart. De werving van een tweede strateeg en een leidinggevende gaat in het najaar op herhaling. Eerste verkennende gesprekken hebben plaatsgevonden om organisatie breed in company een training strategische beleidsadviesing aan te bieden aan beleidsadviseurs.

Capaciteitsonderzoek Berenschot

Sinds de vorming van Noaberkracht is efficiency een basisprincipe voor het organiseren van het werk geweest. Noaberkracht is efficiënt georganiseerd. Hetgeen extern werd bevestigd door het BMC rapport. En uit meer globale benchmarks (vensters voor bedrijfsvoering) blijkt, jaarlijks, eveneens dat Noaberkracht een efficiënt ingerichte organisatie is.

Tegelijkertijd vragen snel veranderende maatschappelijke ontwikkelingen en de roep vanuit de samenleving om democratische vernieuwing om een organisatie die zich organiseert vanuit het basisprincipe "de mens en samenleving centraal". Oftewel Samenlevingsgericht werken. Het bieden van maatwerk, het samenwerken met de samenleving en het continue schakelen op veranderende inhoudelijke thema's en crises brengt in-efficiency met zich mee. Deze spanning wordt binnen Noaberkracht ook als zodanig ervaren.

Om de ervaren werkdruk te objectiveren, hebben we bureau Berenschot opdracht gegeven onderzoek te doen naar de capaciteit van Noaberkracht in relatie tot maatschappelijke opgaven en ambities. Een onderzoek naar de passenheid van de capaciteit organisatie breed.

Er is een Benchmark gedaan waarin de formatie en de kosten van Noaberkracht zijn afgezet tegen andere vergelijkbare gemeenten en samenwerkende gemeentelijke organisaties. Kijkend naar de totale apparaatskosten (primaire proces en overhead) per inwoner dan zien we dat deze bij Noaberkracht 11% lager zijn dan gemiddeld bij de referentie organisaties, terwijl de opgave bovengemiddeld is.

Berenschot adviseert om in eerste instantie de energie te richten op optimalisatie van de bedrijfsvoering door te sturen op de capaciteitsdrijvers. Dat vermindert de druk op de capaciteit en daarmee eveneens de werkdruk. In tweede instantie adviseert Berenschot om bij te sturen op capaciteitsomvang.

Migratieketen

Door grootschalige vluchtelingenstromen wordt helder dat de inrichting van de Nederlandse infrastructuur voor vluchtelingen ontoereikend is. Gemeenten krijgen van het rijk een forse opgave in de hernieuwd vorm te geven migratieketen die landelijke, regionale en lokale kaders kent. Dit gaat een opgave van betekenis zijn voor zowel de gemeente Dinkelland als Tubbergen en daarmee voor Noaberkracht. De reikwijdte van de opgave bezien vanuit ambtelijke capaciteit in een krappe arbeidsmarkt en financiële consequenties is op dit nog niet ten volle te overzien.

Actielijn 3 Financieel gezond blijven

Financieel gezond blijven betekent dat ons uitgangspunt is dat we begrotingen maken die structureel in evenwicht zijn en ervoor zorgen dat de financiële middelen worden gebruikt waarvoor ze bedoeld zijn: de goede dingen doen voor onze samenleving. We zetten in op de realisatie van ambities maar houden ook balans door voorzieningen en afgesproken reserves te borgen. Daarbij sturen we op een efficiënte en effectieve P&C-cyclus en een transparante en goed controleerbare financiële gemeentelijke huishouding. We willen gegeven de gestegen kosten voor onze burgers het 1e jaar van deze bestuursperiode geen OZB-verhoging. Wel indexeren we de belastingen overeenkomstig de bestendige beleidslijn jaarlijks met 2%. We handhaven voor de komende 4 jaar de korting voor gebruikers van het maatschappelijk vastgoed.

Ons doel

Een structureel en materieel sluitende (meerjaren)begroting waarbij we de stijging van de lokale lasten zo beperkt mogelijk willen houden.

Hoe leveren we een bijdrage aan financieel gezond blijven

We gaan op een realistische en behoedzame manier om met de beschikbare middelen wat betekent dat::

- We structurele uitgaven dekken met structurele inkomsten.
- We (mogelijke) verliezen en tegenvallers signaleren en verwerken in onze (meerjaren)begroting zodra deze zich aandienen en dat we winsten en meevallers pas verwerken als deze daadwerkelijke zijn gerealiseerd.
- We indexeren de OZB tarieven zodat er jaarlijks een meeropbrengst van 2% ontstaat.
- Voor de tarieven op het gebied van afval en riool gaan we uit van 100% kostendekkendheid.

Actuele ontwikkelingen

Financiële onzekerheid

Met de val van het kabinet blijft de onzekerheid over de meerjarige financiële positie van de Nederlandse gemeenten naar verwachting nog wel enige tijd voortduren.

Dat betekent voor gemeenten blijvende onzekerheid over de jaren vanaf het zogenaamde ravijnjaar 2026. In het kort gaat het om de volgende punten die ook in de resolutie zijn opgenomen:

- Het structureel ophogen van het gemeentefonds en herstellen van het accres vanaf 2026. Rekening houdend met de toegezegde structurele 1 miljard extra vanaf 2026 zit hier nog steeds een tekort van € 3 miljard.
- Het definitief schrappen van de opschalingskorting (betreft € 1 miljard)
- Een toereikende en stabiele indexering van het gemeentefonds om loon-, prijs- en volumeontwikkelingen op te kunnen vangen, inclusief de stijging van de zorgvraag.

Financiën Gemeente en de samenleving

Actielijn Gemeente en inwoners staan dichtbij elkaar en werken samen	2023	2024	2025	2026
Proces MijnDinkelland2030!	50.000	50.000	50.000	50.000

In de begroting 2023 is een bedrag van €200.000 beschikbaar gesteld en gestort in de "Reserve College akkoord 2022 – 2026". Voor de jaarschijf 2023 is €50.000 beschikbaar gesteld.

Er zijn géén vermeldenswaardige financiële ontwikkelingen in 2023.

Basisbegroting

Inleiding op de basisbegroting

Vanuit wettelijk voorschrift presenteren wij, naast onze programma's, de begroting en jaarrekening naar taakveld. Ieder programma in de basisbegroting is op eenzelfde wijze opgebouwd en kent de volgende onderdelen:

- Portefeuillehouder(s)
- Algemeen: algemene omschrijving van het programma.
- Vastgestelde beleidsnota's: voor een actueel totaalbeeld van de vastgestelde beleidsnota's en verordeningen verwijzen we u naar: Overheid.nl
- Kengetallen: relevante kengetallen per programma.
- Verbonden partijen: voor een totaalbeeld van de verbonden partijen die bijdragen aan het realiseren van de doelen binnen het programma verwijzen we u naar de paragraaf Verbonden partijen.
- Actuele ontwikkelingen: omschrijving van de ontwikkelingen die spelen binnen het programma.
- Beleidsindicatoren: de wettelijk verplichte indicatoren volgens het BBV.
- Begroting 2023 - overzicht baten en lasten: weergaven van de baten en lasten per taakveld.
- Nieuw beleid uit het collegeakkoord: nieuw beleid en/of in-en extensivering van bestaand beleid dat voortkomt uit het collegeakkoord.
- Meerjarig financieel beeld - terugkijken: realisatie 2021, begroting 2022 en begroting 2023 per programma met een toelichting*
- Meerjarig financieel beeld - vooruitkijken: begroting 2024 t/m 2026 per programma met een toelichting.

* Ondanks de geringe vergelijkbaarheid van de cijfers nemen wij conform de BBV verplichting wel de vergelijkende realisatie cijfers 2021 en begroting 2022 op.

Programma Bestuur & middelen

Portefeuillehouders

John Joosten & Richard de Way

Algemeen

Het bestuur van onze gemeente wordt gevormd door de gemeenteraad en het college van Burgemeester en Wethouders. In de gemeenteraad zitten 21 inwoners uit onze gemeente. De zetelverdeling is als volgt: Lokaal Dinkelland acht zetels, CDA zeven zetels, VVD drie zetels, Progressief Dinkelland (PvdA en Groen Links) twee zetels en Burgerbelangen Dinkelland één zetel. Het college van Burgemeester en Wethouders wordt naast de burgemeester gevormd door drie wethouders.

Voor onze inwoners willen we goed inzichtelijk maken wat we als bestuur van de gemeente Dinkelland doen en waar we het gemeenschapsgeld voor inzetten. Onze gemeentelijke begroting moet in evenwicht zijn. Gemeenschapsgeld genereren wij via de algemene uitkering van het gemeentefonds en door het heffen van gemeentelijke belastingen. Ons uitgangspunt is dat we de lokale lasten zo laag en stabiel mogelijk willen houden. We houden oog voor een gezonde balans tussen de hoogte van de lokale lasten, onze begrotingspositie en onze investeringen.

De uitvoering van het gemeentelijke beleid wordt gedaan door onze uitvoeringsorganisatie Noaberkracht Dinkelland Tubbergen. Noaberkracht is een samenwerkingsverband met de gemeente Tubbergen. Er zijn ook maatschappelijke opgaven die om een aanpak vragen die de grenzen van individuele gemeenten overstijgt. In dat geval vinden we het belangrijk om samen te werken met de juiste partners. Op inhoudelijke thema's zullen wij de bestaande samenwerking binnen de provincie Overijssel, regio Twente, Noordoost Twente en met de gemeente Tubbergen voortzetten.

Actuele ontwikkelingen

Ontwikkeling Rente

Door een zevental renteverhogingen door de Europese Centrale Bank is de depositorente, de rente die banken krijgen als ze hun geld bij de Europese centrale bank stallen, het afgelopen jaar gestegen van -0,5% halverwege 2022 naar 3,25% in mei 2023. Deze verhoging werk door naar bijvoorbeeld de hypotheekrente en de spaarrente maar ook naar de rente die wij als gemeente betalen over onze financieringsbehoefte (kort geld en af te sluiten lange leningen). Vandaar dat wij met ingang van het jaar 2023 werken met een interne rekenrente (de zogenaamde omslag rente) van 3% (was vorig nog 1%).

Programma Dienstverlening & burgerzaken

Portefeuillehouder

John Joosten

Algemeen

We streven in onze dienstverlening naar een gemeente die niet afwacht, maar proactief naar de inwoner toe gaat. Een gemeente die in haar dienstverlening meedenkt met de inwoner en helder is in verwachtingen over en weer, tussen gemeente en inwoners. Dit betekent beleid zonder strikte regels maar met ruimte voor maatwerk. Niet meer werken met beperkte openingstijden, maar op afspraak werken op een locatie en tijdstip wenselijk voor de inwoner.

We zorgen ervoor dat zoveel mogelijk producten en diensten digitaal afgenomen kunnen worden. Natuurlijk kunnen inwoners en bedrijven ook telefonisch contact opnemen door te bellen naar het telefoonteam.

Naast de dienstverlening zorgen we ook voor een correcte verwerking van de persoonsgegevens van onze inwoners in de basisregistratie personen, de uitgifte van identiteitskaarten, rijbewijzen en paspoorten en de kadastrale informatie.

Actuele ontwikkelingen

Verkiezingen

Het kabinet is gevallen. Dit betekent dat wij in 2023 nog te maken hebben met vervroegde Tweede Kamerverkiezingen. Deze vinden plaats op 22 november 2023. Voor de organisatie van verkiezingen ontvangen gemeenten jaarlijks geld via de algemene uitkering in het gemeentefonds. De kosten voor de vervroegde Tweede Kamerverkiezing moeten betaald worden met dit geld dat al ontvangen is. Er komt geen aanvullende vergoeding.

Programma Veiligheid

Portefeuillehouder

Burgemeester John Joosten

Algemeen

Veilig leven is een groot goed in onze samenleving. De gemeente heeft op dit onderwerp een belangrijke wettelijke taak. Daar geven we uitvoering aan. Wij zien veiligheid als een gezamenlijke verantwoordelijkheid en maken met allerlei betrokkenen in onze samenleving afspraken over hoe we de veiligheid in onze samenleving kunnen versterken. Daarbij werken we vanuit vertrouwen. Als dat vertrouwen wordt geschaad, dan treden we op.

Veiligheid is vaak het resultaat van samenwerking en van bewust handelen op basis van eigen verantwoordelijkheid. We werken dan ook aan samenwerking tussen onder meer politie, brandweer, Openbaar Ministerie, woningcorporaties en hulpverleners.

We willen een veilig en leefbare woonomgeving. Daarvoor dringen we de criminaliteit (ondermijning) terug en vergroten we het veiligheidsgevoel van onze inwoners. We hebben een adequate wijze van uitvoering van toezicht op de naleving van de wet- en regelgeving waarbij we het perspectief van meerdere kanten bekijken. We willen oplossingsgericht denken en meebewegen bij (politieke) ontwikkelingen. Vanuit de rol van toezichthouder en handhaver geven wij vrijheid waar het kan en zijn we strikt waar het moet. Om zo samen met burgers en bedrijven tot een veilige en leefbare woon- en werkomgeving te komen.

Actuele ontwikkelingen

Ondermijning

Gemeenten zijn niet meer weg te denken in de aanpak van georganiseerde criminaliteit. Om ondermijning succesvol te kunnen aanpakken, is het van belang dat wij als gemeente weerbaar zijn tegen negatieve invloeden van buitenaf. We moeten er scherp op zijn dat onze organisatie niet voor ondermijnende activiteiten wordt misbruikt. Een gevoel voor deze misstanden moeten we zien te ontwikkelen. Het is belangrijk om signalen te herkennen en vast te leggen. Daarom is het interne ondermijningsoverleg nieuw leven ingeblazen. In dit overleg met brede vertegenwoordiging vanuit de organisatie, bespreken we (nieuwe) signalen en proberen deze concreet te maken. Verder wordt het interne meldpunt "Niet Pluis" nadrukkelijk onder de aandacht gebracht en neemt de gemeente Dinkelland deel aan de landelijke campagne van Meld Misdaad Anoniem op het thema vastgoed en ondermijning. Ook is het beleid over het toepassen van de Wet Bibob (Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur) geactualiseerd.

Project aanpak veilig buitengebied

Tot slot is het project Aanpak Veilig buitengebied van start gegaan. In dit project gaan wij samen met het Platform Veilig Ondernemen en onze partners in het buitengebied aan de slag om gezamenlijk en integraal een bijdrage te leveren aan (blijvende) veiligheid in ons buitengebied. Er heeft een enquête plaatsgevonden onder de inwoners van het buitengebied. De opbrengst van deze enquête is verwerkt en wordt na de zomervakantie gedeeld met onze partners. Verder heeft het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum Oost-Nederland (RIEC) een analyse van het buitengebied uitgevoerd. De resultaten van deze analyse worden eveneens na de zomervakantie besproken en gewogen en op basis daarvan worden lokaal vervolgacties uitgezet.

Programma Openbare ruimte & mobiliteit

Portefeuillehouder

Benno Brand

Algemeen

Een fijne woon- en leefomgeving met veilige wegen, ruimte om te spelen en te sporten in de buitenlucht, een plek om elkaar te ontmoeten in de kernen of rust vinden in de natuur van ons mooie buitengebied. Een duurzame inrichting van de leefomgeving waar groen en bloemen de ruimte krijgen en water gemanaged wordt. Dat is allemaal Openbare Ruimte!

De gemeente draagt zorg voor het onderhoud en beheer van de openbare ruimte op onderdelen zoals water & riool, wegen & verlichting, groen & spelen en verkeer. Het dagelijks onderhoud, het beheer, planmatig onderhoud en ook herinrichting en reconstructies worden gepland en uitgevoerd aan de hand van beleids- en onderhoudsplannen. In deze beleids- en onderhoudsplannen integreren we thema's als leefbaarheid, klimaatadaptatie en biodiversiteit bij het duurzaam inrichten en beheren van deze openbare ruimte. Het dagelijks groenonderhoud wordt mede met grote inzet en betrokkenheid uitgevoerd door medewerkers afstand tot de arbeidsmarkt.

Belangrijk uitgangspunt in het werk in de Openbare Ruimte is de samenwerking met onze inwoners. Ze kijken en denken mee met plannen of ze komen zelf naar ons met goede ideeën. We kijken dan graag wat mogelijk is. De gemeente werkt dus voor én met de samenleving.

Actuele ontwikkelingen

Water/ riool

Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP) 2019-2024

Het huidige GRP Dinkelland heeft een looptijd t/m eind 2024. Dat betekent dat er in 2023 gestart moet worden met het opstellen van een nieuw GRP. Alvorens we kunnen starten moeten we weten of de huidige rioolstelsels goed functioneren en wat er eventueel aangepast moet worden. Dit leggen we vast in een Systeemoverzicht Stedelijk Water (SSW) en hiermee wordt in september 2023 gestart. Na het opstarten van het SSW kan er in 3-de/4-de kwartaal van 2023 gestart worden met de opvolger van het huidige GRP, het Programma water en riolering. Indien we qua planning met het SSW uitlopen is er nog de mogelijkheid om het huidige GRP met een jaar te verlengen. Voor het opstellen van het nieuwe Programma water en riolering is voor het inhuren van expertise een bedrag van € 30.000 geraamd.

Uitvoeringsprogramma GRP 2019-2024

In verband met het uitvoeringsprogramma Riolering zijn een aantal rioolprojecten aanbesteed en is de uitvoering gestart in 2023. De oplevering van deze projecten staat in 2024 gepland. Het gaat om rioolvervangingen in:

- Odemarusstraat in Ootmarsum
- IJsbaanstraat-Landweerstraat in Denekamp

In verband met het uitvoeringsprogramma Riolering is een rioolproject in voorbereiding opgestart. De uitvoering van dat project staat in 2024 gepland. Het gaat om rioolvervangings in:

- Krabbendijk e.o. in Denekamp

Tijdens de voorbereiding wordt tevens de wateroverlast van Diepengoor verder bekeken en een oplossing voor gezocht. De buurt wordt hierbij betrokken bij de uitwerking van het ontwerp.

Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie 2021-2025:

In verband met het uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie zijn een aantal klimaatprojecten in voorbereiding opgestart. Het gaat om klimaatprojecten die in 2024 worden uitgevoerd :

- pr. Hendrikstraat -Julianastraat in Denekamp
- past. Gloerichstraat- past. Havinkstraat in Deurningen
- Oldenzaalsestraat- Palthestraat in Ootmarsum

De klimaatmaatregelen zijn met name gericht op het beperken van wateroverlast bij extreme regenbuien. Hiervoor worden regenwaterriolen en waterbuffers aangelegd om deze overlast te beperken.

Herinrichting openbare ruimte Veldkamp-Borchert te Denekamp:

Overeenkomstig het Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie 2021-2025 zijn we gestart met de voorbereiding van het project "Herinrichting openbare ruimte Veldkamp-Borchert te Denekamp". Aanleiding van dit project is het oplossen van waterproblemen bij extreme regenval. Het project wordt integraal aangepakt en er wordt nu onderzocht hoe de uit te voeren werkzaamheden voor het oplossen van de wateroverlast het beste afgestemd kunnen worden op de regulier uit te voeren onderhoudswerkzaamheden. Tevens is er afstemming met team Duurzaamheid en de Wooncorporatie Mijande over het eventueel meenemen van de warmtetransitie in het projectgebied. Er lijken mogelijkheden te zijn om de warmtetransitie mee te nemen en dit wordt nader onderzocht. Hierdoor loopt het project wel wat vertraging op.

Groen & Spelen

Kwaliteitsplan Openbaar Groen

In 2020 is het Kwaliteitsplan Openbaar Groen (KOG) en het daarbij behorende uitvoeringsplan 2021 t/m 2024 vastgesteld. In het KOG wil de gemeente verantwoorde keuzes maken voor een duurzame en toekomstbestendige openbare ruimte. De ambities in dit plan zijn: het bevorderen van leefbaarheid, biodiversiteit, klimaatadaptatie en een beheerstechnische inrichting. Hiervoor is 1,6 miljoen euro gestort in een nieuwe bestemmingsreserve "onderhoud en vervanging openbaar groen en speeltoestellen". Om deze plannen voor 2023 te kunnen realiseren is er een bedrag van € 362.095 beschikbaar gesteld.

In het eerste halfjaar van 2023 is ongeveer 40% van de projecten die in 2023 gepland zijn reeds uitgevoerd. Het betreft zowel groen als speelvoorzieningen. Wat betreft de speelvoorzieningen is een grote administratieve inhaalslag gedaan die ons in de toekomst een beter inzicht geeft in de budgetten die nodig zijn voor vervanging en onderhoud.

Kunstwerken

In het voorjaar van 2023 is de rapportage van de instandhoudingsinspectie van onze 110 kunstwerken opgeleverd. Daaruit kwam naar voren dat vier kunstwerken op korte termijn vervangen moeten worden en dat verschillende kunstwerken onderhoud behoeven. Voor diverse kunstwerken is nog nader onderzoek nodig om omvang en oorzaak van de schade te bepalen. De geschatte kosten bedragen € 169.650, zoals in de perspectiefnota is vermeld. Dit bedrag is onderdeel van de gereserveerde € 1,7 miljoen voor onderhoud en vervanging kunstwerken. Om in het najaar 2023 met dit onderzoek te kunnen starten wordt voorgesteld het bedrag van € 169.500 beschikbaar te stellen en te onttrekken aan het onderhoudsfonds wegen en kunstwerken. Na de onderzoeken wordt een onderhoudsbestek opgesteld voor de jaren 2024 en 2025 wat daarna wordt aangeboden aan de gemeenteraad waarbij ook een beroep kan worden gedaan op de gereserveerde € 1,7 miljoen.

Voortgang collegeakkoord

Groen & Spelen

Biodiversiteit (€ 90.000 structureel)

In navolging van de vaststelling van het Kwaliteitsplan Openbaar Groen, is een bermbeheerplan opgesteld, waarin specifiek omschreven staat hoe we welke bermen en sloten beheren ter bevordering van de biodiversiteit. Hier wordt volop uitvoering aan gegeven.

Gebiedsgerichte aanpak verhoging onderhoud - 4 jaar lang extra investeren in hotspots (€ 320.000 incidenteel)

Voor 'hotspots' wordt het beeldkwaliteitsniveau in de Openbare Ruimte opgeschaald van C naar B. Dit betekent dat de meest zichtbare en/of druk bezochte plekken die het verschil maken in de beleving een hogere beeldkwaliteit hebben en als visitekaartje fungeren.

In 2023 is hieraan invulling gegeven door een contract met een aannemer af te sluiten voor een periode van 4 jaar. Deze aannemer wordt ingezet om het verhoogde kwaliteitsniveau te bewerkstelligen door o.a. onkruidbestrijding op verharding en in plantsoenen. Tot nog toe is hiervoor 15.000 euro uitgegeven. Er worden nog meer facturen in rekening gebracht door betreffende aannemer.

Financiële gevolgen opheffen Wet Sociale Werkvoorziening op middellange termijn

Er is een lagere instroom van medewerkers vanuit de Participatiewet t.o.v. de instroom vanuit de voormalige WSW. Medewerkers vanuit de P-wet hebben gemiddeld meer tijd, aandacht en werkbegeleiding nodig om eenzelfde kwaliteit te waarborgen. Hierdoor ontstaat een capaciteitsgebrek, dat op een andere manier ingevuld moeten worden. Dit brengt extra financiële lasten met zich mee. De uitvoering hiervan vindt plaats binnen Noaberkracht.

Boomveiligheidscontrole - risico inventarisatie (€ 100.000 incidenteel)

Elke boomeigenaar heeft een wettelijke zorgplicht aangaande zijn bo(o)m(en). Dit betreft vooral veiligheidsaspecten die in kaart gebracht kunnen worden door middel van een boomveiligheidscontrole. Als gemeente voeren wij deze boomveiligheidscontrole ook uit. De maatregelen (snoeien, kappen etc.) voortkomend uit deze veiligheidscontrole moeten ook uitgevoerd worden. Een groot deel hiervan doen we met eigen dienst maar dit is niet voldoende. Om dit tekort op te vullen zijn er extra middelen beschikbaar gesteld. Echter, in 2023 zijn er alleen nog extra snoeiwerkzaamheden uitgevoerd in Tubbergen, derhalve zijn deze kosten alleen op de gemeente Tubbergen geboekt. Aankomend seizoen wordt er alleen in de gemeente Dinkelland extra snoei uitgevoerd en zullen de kosten alleen op Dinkelland betrokken worden.

faciliteren samenlevingsinitiatieven opru (€ 100.000 incidenteel)

Een deel van het budget is ingezet om, op initiatief van drie scholen, de schoolomgeving te voorzien van een 'schoolzône'. De overige scholen in Dinkelland zijn al ingericht op deze manier, waarbij rondom de school zichtbare accentpalen geplaatst worden om verkeer te attenderen op de aanwezigheid van een school. Bij twee scholen zijn de maatregelen inmiddels gerealiseerd. Alleen bij de school in Saasveld gaat de inrichting als schoolzône nog plaatsvinden.

Er lopen nog andere initiatieven die in de loop van het jaar opgepakt en uitgevoerd worden.

Programma Economie

Portefeuillehouder

Benno Brand

Algemeen

Aan de hand van de speerpunten detailhandel (vitale winkelgebieden in kernen), bedrijventerreinen en dienstverlening creëren wij een zo optimaal mogelijk ondernemersklimaat. Wij willen daarbij ruimte blijven bieden voor (bijzondere) initiatieven van ondernemers, zodat optimaal en adequaat kan worden ingespeeld op sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen en economische trends.

De bedrijfsconsulent (ondersteund door een ondernemersserviceteam) vormt hierbij als eerste aanspreekpunt voor ondernemers de schakel tussen de gemeente en het bedrijfsleven en probeert de ondernemers zoveel mogelijk te faciliteren. Daarnaast wordt er actief ingezet op de (her)ontwikkeling, realisatie en uitgifte van bedrijfskavels en bedrijfsruimte, de uitvoering van de detailhandelsagenda/retaildeal en regionale samenwerking (met name in de vorm van regionale acquisitie).

Actuele ontwikkelingen

Kermissen

De pachttermijn van de najaarskermis in Denekamp en de Koale Kermis in Ootmarsum is in 2020 verlopen. In verband met corona zijn de pachtovereenkomsten twee keer met een jaar verlengd. Het college heeft op 15 april 2022 besloten beide kermissen te blijven organiseren. De gunning voor de periode 2023-2025 is vervolgens opgestart. In januari 2023 is de gunning voor beide kermissen door het college vastgesteld en daarmee geregeld voor een periode van drie jaar.

Programma Onderwijs

Portefeuillehouder

Richard de Way

Algemeen

Alle kinderen en jongeren in de gemeente Dinkelland verdienen het om op te groeien in een kansrijke omgeving met kwalitatief goed onderwijs. In de gemeente Dinkelland hebben we 1915 leerlingen in het basisonderwijs en in totaal dertien basisscholen. In iedere kern is een basisschool aanwezig, dit vinden we als gemeente erg belangrijk. Naast deze basisscholen telt onze gemeente één school voor voortgezet onderwijs in het dorp Denekamp.

Binnen het programma Onderwijs zoeken we de samenwerking met o.a. schoolbestuurders en kinderopvangaanbieders. We bevorderen de ontwikkelingskansen van kinderen en volwassenen in onze gemeente door te investeren in het bestrijden van onderwijsachterstanden en het aanbieden van voor- en vroegschoolse educatie in samenwerking met plaatselijke kinderdagverblijven, het basisonderwijs en de GGD/JGZ. We hechten veel belang aan een goede verbinding tussen de gemeentelijke jeugdhulp en het onderwijs, waardoor vroegtijdig gesignaleerd wordt en hulp of ondersteuning zo preventief mogelijk kan worden ingezet.

Daarnaast willen we het thuiszitten zoveel mogelijk voorkomen, de RMC-functie en Bureau leerplicht spelen hierin een belangrijke rol. Het niveau van absoluut en relatief verzuim ligt in Dinkelland onder het landelijk gemiddelde, evenals het percentage voortijdige schoolverlaters. Door de inzet van RMC en een adequate uitvoering van de Leerplichtwet, willen we voorkomen dat jeugdigen thuis komen te zitten en/of zonder diploma vroegtijdig het onderwijs verlaten.

Actuele ontwikkelingen

Op 1 augustus 2023 is het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) geëindigd voor gemeenten. We blijven inzetten op een goede verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp en de doorontwikkeling van de lokale zorgstructuur. Samen met het onderwijs en de kinderdagverblijven zetten we in op preventieve ondersteuning.

Programma Sport & accommodaties

Portefeuillehouder

Richard de Way

Algemeen

Het programma Sport en accommodaties gaat over het stimuleren en faciliteren van sport en beweging. We willen sporten en bewegen voor al onze inwoners, van jong tot oud, mogelijk maken en hen motiveren te gaan sporten.

Sportvoorzieningen dragen bij aan een gezonde leefstijl en bieden kansen om te participeren in de samenleving.

De gemeente Dinkelland is trots op al haar sportende inwoners. Zowel in de breedte als aan de top wordt sport op hoog niveau beoefend in onze gemeente. Jaarlijks organiseren wij als gemeente het sportgala, volgens ons een goed platform om onze sporters uitbundig in het zonnetje te zetten.

In de gemeente Dinkelland zijn buurtsportcoaches actief die in dienst zijn bij Noaberkracht en bij derden en bijdragen aan de doelen binnen het programma Sport en accommodaties.

Actuele ontwikkelingen

De middelen die gemeenten van het Rijk ontvangen ten behoeve van het bevorderen van de gezondheid, sport- en beweegstimulering, cultuurparticipatie en het versterken van de sociale basis zijn gebundeld in één uitkering (Brede SPUK). Deze middelen zijn aangevraagd. Er wordt gewerkt aan een integraal plan van aanpak, waarin de inhoudelijke samenhang op bovenstaande thema's de leidraad vormt. Besteding van de beschikbare middelen wordt gekoppeld aan bestaande en nieuwe activiteiten op het gebied van gezondheid, sport, cultuur en de brede sociale basis.

De sportconsulent is structureel ingebed en actief op het gebied van sport en preventie. Op basis van ontwikkelingen in de samenleving en de vanuit het Rijk ontvangen Brede SPUK is de sportconsulent actief als sport- en preventiecoördinator op het brede terrein van sport, gezondheid en preventie.

Programma Cultuur & recreatie

Portefeuillehouder

Benno Brand

Algemeen

Dinkelland is wat cultuur en recreatie betreft een veelzijdige gemeente. Je vindt er eeuwenoude gebruiken, die wij als gemeente ondersteunen, zoals de paasgebruiken in Ootmarsum en Denekamp, maar ook historische wind- en watermolens, musea en diverse natuurgebieden en de rivier de Dinkel stroomt door onze gemeente. Daarnaast doen veel kunstliefhebbers hét kunststadje van Oost-Nederland aan, Ootmarsum. Daar zijn wij als gemeente erg trots op!

In de gemeente Dinkelland bestaan drie VVV-punten met informatie voor alle bezoekers die onze gemeente aandoen.

De Stichting Toeristisch Ondernemersfonds Dinkelland zet zich in voor de versterking van het toeristisch product Ootmarsum-Dinkelland. Op Ootmarsum-Dinkelland is meer informatie te vinden over wat er zoal te zien en te doen is in onze gemeente.

Naast de culturele- en recreatieve voorzieningen hebben we ook oog voor media. Hierbij valt te denken aan ondersteuning van de bibliotheek en de lokale omroep, RTV Oost. Wij vinden het belangrijk dat ook de jeugd kennis maakt met cultuur en investeren daarom in cultuureducatie en muziekonderwijs.

Actuele ontwikkelingen

Er zijn op dit moment geen actuele ontwikkelingen die van invloed zijn op de uitvoering van de taken en activiteiten binnen dit programma.

Programma Sociaal domein

Portefeuillehouder

Cel Severijn, Richard de Way, Benno Brand

Algemeen

Iedere inwoner moet in staat zijn om zo lang en zo veel mogelijk zelfredzaam te zijn. We hechten veel waarde aan het welzijn van onze inwoners. Daarnaast moeten inwoners zoveel mogelijk zelf de regie over hun leven kunnen voeren en mee kunnen doen in de samenleving. Waar dat kan op eigen kracht, of anders met hulp van mensen uit hun sociale netwerk. Inwoners die hiertoe niet (volledig) in staat zijn, bieden we ondersteuning om hun zelfregie en participatie te bevorderen. De ondersteuning is bij voorkeur zo licht en zo dichtbij mogelijk en preventief als het kan. Team Ondersteuning & Zorg is ervoor om inwoners hierbij te helpen.

In de gemeente Dinkelland werken we samen met verschillende organisaties om de zorg voor onze inwoners zo optimaal mogelijk in te richten. Dit zijn bijvoorbeeld organisaties die re-integratietrajecten begeleiden en organisaties die vrij toegankelijke voorzieningen aanbieden, maar ook Veilig Thuis voor inwoners die te maken hebben met huiselijk geweld. We zetten in op vroegsignalering en het preventief aanpakken van problemen. Daarnaast kennen we verschillende regelingen voor inwoners met (tijdelijke) financiële problemen, bijvoorbeeld bijstand voor zelfstandige ondernemers en kindpakketten. We vinden het belangrijk dat inwoners de weg naar ondersteuning en hulpverlening gemakkelijk weten te vinden. Daarom werken we binnen het sociaal domein samen binnen Schakel. Schakel is de toegang van het sociaal domein waarbinnen alle organisaties samenwerken en daardoor passende hulp- en ondersteuning kunnen bieden aan onze inwoners.

Actuele ontwikkelingen

Jeugd

Jeugdhulp en onderwijs

Zowel landelijk, regionaal als lokaal wordt steeds meer verbinding gemaakt tussen jeugdhulp en het onderwijs. Regionaal heeft deze ontwikkeling geleid tot een besluit waarbij de gemeente Dinkelland participeert in een pilot om jeugdhulp collectief te arrangeren. Dit houdt in dat alle geboden jeugdhulp op de desbetreffende school bij elkaar komt en de zorgaanbieder een subsidie krijgt. De zorgaanbieder kan daarmee doen wat nodig is en snel daar hulp inzetten waar dat nodig is. Ook kinderen die geen indicatie hadden, kunnen en mogen hiervan profiteren. Tevens zijn er vaste aanspreekpunten waarmee getracht wordt minder gezichten in de school te brengen. De eerste bevindingen uit de pilot moeten nog komen.

Inkoop Jeugdhulp

Ook in 2023 speelt de inkoop Jeugdhulp 2025 een grote rol. Aan het eind van de eerste helft van 2023 is regionaal gestart met het opstellen van de bestekteksten. Inkoopstrategieën zijn uitgewerkt, er worden marktconsultaties gehouden met zorgaanbieders en vandaaruit worden bestekken uitgewerkt. Evenals voor alle andere Twentse gemeenten, betekent dit tevens voortzetten van het leveren van een bijdrage aan de inkoop vanuit de gemeente Dinkelland.

Ombouw drie milieus voorzieningen

Vanuit de overheid zijn er SpUk gelden toegekend aan aanbieders van driemilieusvoorzieningen om een ombouw naar kleinschaligheid te kunnen realiseren. De ombouw naar kleinschalige groepen is een beweging die zowel landelijk als regionaal ondersteund wordt. Eén van de doelstellingen van de Hervormingsagenda is het verminderen van het aantal uithuisplaatsingen en het reduceren van residentiele jeugdhulp (open en gesloten) en het transformeren van grootschalige residentiele voorzieningen naar kleinschalige woonvormen. Na een gedegen kostprijsonderzoek zijn tarieven vastgesteld die passen bij deze kleinschalige woonvormen. Gemeente Tubbergen is, samen met de andere dertien Twentse gemeenten zijn daarmee akkoord gegaan en daarmee kunnen de aanbieders doorgaan met het uitvoeren van de plannen.

Financiële situatie jeugdhulpaanbieders

Zowel landelijk als regionaal worden jeugdhulpaanbieders geconfronteerd met een zeer kwetsbare liquiditeit, door verschillende oorzaken zoals na-ijl effecten van corona, hoge inhuurkosten, ziekteverzuim. Gemeenten en de Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp in Twente (OZJT) hebben een publieke en wettelijke verantwoordelijkheid om de zorgcontinuïteit van essentiële zorg en jeugdhulp en een dekkend Twents zorglandschap de te waarborgen. Gemeente Dinkelland heeft daarom samen met de andere 13 gemeenten het "kader liquiditeitssteun cruciale zorgaanbieders in de jeugdhulp" vastgesteld. Dit kader geeft de leidraad voor het indienen van liquiditeitssteun door een gecontracteerde aanbieder welke vervolgens objectief en eenduidig kunnen worden beoordeeld.

Jeugd&Wmo

Aanpak huiselijk geweld & kindermishandeling en aanpak mensenhandel

De regiovisie Aanpak Huiselijk Geweld & Kindermishandeling is vastgesteld, evenals de aanpak Mensenhandel. Landelijk is het een verplichting om deze visies vast te stellen. Beide visies beschrijven een aanpak, met daarin ambities en activiteiten, voor de komende 4 jaar, genaamd de Twentse Aanpak.

Het Kwaliteit en Integriteitsinstrument Twente (KIT)

Naast de inkoop van Jeugd en Wmo is besloten om het barrièremiddel te optimaliseren. Regionaal en lokaal is het Kwaliteit en Integriteitsinstrument Twente (KIT) ontwikkeld en vastgesteld. Met dit instrument wordt de kwaliteit en integriteit van de zorgaanbieders tijdens de inkoop Jeugd en Wmo 2025 beoordeeld voorafgaand op de gunning. De beoordeling vindt plaats op basis van de door de zorgaanbieders aangeleverde informatie, de uitvoering van de Bibob toets en de risicoscan. KIT vervangt het barrière model dat tot nu toe door Twentse gemeenten werd gebruikt. Met KIT toetsen de gemeenten de aanbieders vooraf op kwaliteitseisen waarmee een juiste besteding van de zorggelden wordt bereikt. Tevens wordt KIT op alle segmenten van de inkoop Jeugd en Wmo (onderdelen begeleiding, dagbesteding en verblijf) integraal ingezet. Hiermee wordt voorkomen dat malafide aanbieders naar een ander segment, met een mindere controle, kunnen overstappen. Deze behoefte ligt ook bij de aanbieders zelf en zal niet afschrikken om in te schrijven, dat is gebleken uit de marktconsultatie Jeugdhulp. De toepassing van KIT zal in het voorjaar 2024 plaats vinden gedurende een periode van 8 weken. Hiervoor is tijdelijke extra ambtelijke capaciteit nodig, dit wordt opgenomen in de gemeentelijke begroting 2024.

Wmo

Algemeen

Wmo-aanbieders en vervoerders van het doelgroepenvervoer hebben nog steeds moeite om voldoende personeel te vinden en de continuïteit van hun dienstverlening te waarborgen. Dit speelt op alle vlakken binnen de Wmo.

Maatwerkvervoer

De aanbesteding van het doelgroepenvervoer (van en naar dagbesteding, jeugdhulplocaties, leerlingenvervoer en incidenteel vervoer (regiotaxi)) is inmiddels afgerond. Het structurele vervoer wordt door de huidige vervoerder voor minimaal 5 jaar door gereden. De huidige vervoerder blijft de regiotaxi nog voor één jaar rijden. De ontwikkelingen van de afgelopen jaren hebben in deze aanbesteding geleid tot hogere tarieven voor alle vormen van vervoer.

Huishoudelijke ondersteuning

De afgelopen periode heeft in het teken gestaan van reële kostprijsberekening en aanbesteden van de huishoudelijke ondersteuning. Inmiddels heeft de definitieve gunning van huishoudelijke ondersteuning plaats gevonden. De gegunde aanbieders gaan vanaf januari 2024 de huishoudelijke ondersteuning leveren. Binnenkort start de implementatiefase en een communicatie campagne.

Inkoop Wmo Begeleiding, Dagbesteding en Verblijf

De inkoop van de Wmo onderdelen begeleiding, dagbesteding en verblijf vanaf 1 januari 2025 is van start gegaan. Er is een regionale ambtelijke Projectgroep onder leiding van een projectleider. In de afgelopen periode heeft de marktconsultatie plaats gevonden, is gewerkt aan gezamenlijke inhoudelijke uitgangspunten en kaders en de nieuwe product omschrijvingen. Streven is om het eenvoudiger te maken met minder product niveaus. In het najaar zal bureau HHM het tarievenonderzoek uitvoeren.

Beschermd Wonen

Afgelopen periode is er een onderzoek uitgevoerd naar de wachtlijst voor Beschermd Wonen (regio centrumgemeente Enschede) en de prognose voor de komende jaren. Hieruit blijkt dat naast het huidige tekort aan plekken ook de vraag naar Beschermd Wonen de komende jaren zal toenemen en dat er sprake is van een onevenredige spreiding van het aanbod over de regio. Met name in de plattelandsgemeenten is er te weinig aanbod om aan de behoefte van de inwoners tegemoet te komen. De gezamenlijke aanpak van de gemeenten gaat zich de komende tijd richten op het onderzoeken wat er al beschikbaar is en wat daarnaast aanvullend nodig is.

Maatschappelijke Opvang

Het experiment bevorderen van de uitstroom bij de Maatschappelijke Opvang is geëvalueerd en laat goede resultaten zien. Er is een succesvolle spreiding gerealiseerd door alle betrokken Twentse woningcorporaties. Totaal zijn er 170 mensen uit de Maatschappelijke Opvang uitgestroomd, waarvan 50% naar Beschermd Wonen en 50% naar een eigen woning. Twee derde van de mensen stroomt binnen 6 maanden uit met een gemiddeld maatschappelijk rendement per casus van ca. € 50.000, gezonder leven, minder overlast en het hebben van (vrijwilligers)werk. Het experiment zal structureel voortgezet worden met nog een paar verbeterpunten.

Er is oog voor slachtofferschap en de aanpak van plegers en we blijven investeren in adequate hulp en ondersteuning.

Eigen bijdrage CAK per 2026

Om de houdbaarheid van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015) te verbeteren, heeft het kabinet besloten om voor alle Wmo-voorzieningen waar nu het abonnementstarief voor geldt, een inkomensafhankelijke eigen bijdrage in te voeren. Op dit moment betaalt elke cliënt die van een of meer van deze voorzieningen gebruik maakt, € 19 per maand (het abonnementstarief), ongeacht het inkomen. Met de invoering van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage wordt de hoogte van de eigen bijdrage bij alle maatwerkvoorzieningen afhankelijk van het inkomen. Deze wijziging gaat per 1 januari 2026 in. Hoe de nieuwe, inkomensafhankelijke eigen bijdrage er precies uit komt te zien wordt in de komende periode verder uitgewerkt.

Participatie

Participatiewet

De afgelopen periode stond in het teken van de wetswijziging in het kader van breed offensief. Momenteel zijn we bezig met het aanpassen van de re-integratieverordening. Daarnaast zitten we in het proces om de backoffice van de Participatiewet vanuit Oldenzaal terug te halen naar Noaberkracht. Vanaf 1 januari 2024 valt de backoffice van de Participatiewet niet meer onder Oldenzaal maar onder Noaberkracht.

Schulddienstverlening

Voor wat betreft Schulddienstverlening zijn we de afgelopen periode bezig geweest met het optimaliseren van de werkprocessen van onze schulddienstverleners. Denk hierbij op het hanteren van een vaste werkwijze en een goede aansluiting van het systeem op deze werkwijze.

Laaggeletterdheid

De eerste aftrap van het stuurgroep overleg rondom de lokale aanpak laaggeletterdheid is van start gegaan.

Publieke Gezondheid

Tekort aan forensisch artsen bij de GGD Twente

Sinds 2022 wordt er met vijf GGD'en, waaronder GGD Twente, binnen de politieregio Oost samengewerkt om de forensische dienstverlening uit te kunnen blijven voeren. De oorzaak hiervan ligt bij het tekort aan de forensisch artsen bij de GGD'en. Dit tekort is niet alleen in Overijssel en Gelderland van toepassing, maar ook in andere delen van het land. Door het tekort ontstaan risico's zoals het tijdig uitvoeren van lijkschouw, het uitvoeren van euthanasie op het gewenste tijdstip en het uitvoeren van forensische onderzoeken bijvoorbeeld bij zedenzaken. Het is voorgekomen dat er 'code zwart' heeft plaatsgevonden, waarbij er geen enkele forensisch arts beschikbaar was. Op dit moment zijn de vijf GGD'en met elkaar in overleg op welke manier de samenwerking geïntensiveerd kan worden. Hierbij wordt onder andere gekeken naar het opstellen van een samenwerkingsovereenkomst waarin taakdifferentiatie een aandachtspunt is. Hiermee kunnen verpleegkundigen en artsen in opleiding ingezet worden waar mogelijk. In het najaar zal een voorstel voorgelegd worden aan het algemeen bestuur van SamenTwente. De verwachting is dat de kosten voor de forensische dienstverlening zullen toenemen.

Coronabestrijding

De beperkende corona-maatregelen zijn opgeheven. Sinds 18 maart 2023 worden er geen testen meer uitgevoerd door de GGD Twente. Ook het bron- en contactonderzoek en de adviserende taken zijn verder geminimaliseerd. Vaccinaties worden nog steeds gezet wanneer mensen hier behoefte aan hebben, maar er is geen nieuwe voorjaarscampagne rondom een herhaalprik gestart. De meerkostenregeling voor het uitvoeren van de corona gerelateerde taken loopt tot 1 juli 2023. Vanaf 1 juli 2023 zal de financiering waarschijnlijk via een specifieke uitkering verlopen.

Versterking infectieziektenbestrijding (IZB)

Er komen structurele middelen vanuit het rijk vrij voor de GGD'en om de infectieziektenbestrijding te versterken. Voor 2023 en 2024 gaat het om incidentele middelen die per 2025 structureel zullen worden. Door het inzetten van deze middelen wordt ingezet op het behouden van gekwalificeerde en ervaren medewerkers uit de corona afdeling, het versterken van (boven)regionale monitoring en surveillance door het samenbrengen van expertises en het uitvoeren van meer wetenschappelijk onderzoek zal dit leiden tot een grotere impact in de bestrijding van infectieziekten.

Politiemeldingen in relatie tot het Meldpunt Zorgwekkend Gedrag

Landelijk en ook in Twente wordt er al een tijd gesproken over het onderbrengen van meldingen 'niet acuut' bij het Meldpunt Zorgwekkende Gedrag Twente. In Twente is er onduidelijkheid over de hoeveelheid van deze meldingen door de politie en de impact hiervan op het uitvoeren van deze taak. GGD Twente heeft aangegeven dat op verzoek op basis van het aantal ingeschatte meldingen in andere regio's deze taak ondergebracht kan worden in het Meldpunt Zorgwekkend Gedrag. Hierbij is aangegeven dat er een inregeltijd nodig is van 3 maanden om onder andere personeel te werven en te trainen. De dekking van de kosten moet geborgd zijn en dit vergt een besluit, vanwege uitbreiding van een taak en verhoging van de algemene bijdrage, van het Algemeen Bestuur. Tot op heden is er door de Twentse gemeenten geen formele opdracht verstrekt aan GGD Twente om dit voor te bereiden. Landelijk is in afstemming met de VNG besloten, dat de politie vanaf 15 mei jl. alle meldingen niet acuut doorzet naar het meldpunt zorgwekkend gedrag in de betreffende regio. Daar in Twente het meldpunt vooralsnog niet is toegerust deze meldingen te verwerken, worden de meldingen op dit moment direct doorgezet naar de procesregisseur in de betreffende gemeente. Op dit moment wordt er dekking gezocht via een subsidie vanuit ZonMw welke bedoeld is voor de inzet op Zorg, Veiligheid en Straf. Lokaal merken wij geen stijging in het aantal meldingen wat bij het netwerk binnenkomt. De lijntjes tussen de politie, de gemeente en onze wijk GGD'er zijn kort waardoor een melding vaak dezelfde dag nog opgepakt kan worden.

Milieu en gezondheid

De taken op het gebied van Milieu en Gezondheid worden via een samenwerkingsovereenkomst vanuit GGD IJsselland ook voor Twente uitgevoerd. Het team heeft een aantal langdurig zieken waar vervanging voor wordt gezocht. Op dit moment werkt het team vooral reactief. Hierdoor vervalt proactief werk als netwerken en investeren in kennis en onderzoek. Op de korte termijn heeft dit geen grote gevolgen, maar in de toekomst wellicht wel als gevolg van de verminderde zichtbaarheid van de regio op bepaalde landelijke en regionale dossiers en het mogelijke verlies in kennis en onderzoek.

Gezonde leefomgeving

Een goede gezondheid is de basis voor een goed leven. De inrichting van de leefomgeving speelt hierin een belangrijke rol. Een omgeving die uitnodigt tot gezond gedrag én die ons beschermt tegen negatieve invloeden, zoals luchtvervuiling, veiligheidsrisico's, geluids- en wateroverlast en toenemende hitte. GGD Twente geeft aan dat het aantal vragen en adviesverzoeken met aandacht voor een gezonde leefomgeving de laatste jaren is toegenomen. Mogelijk komt deze toename door de GGD voorbereidingen op de Omgevingswet (pilot 2021/2022) en het vervolg hierop. Nu de ingangsdatum van deze Omgevingswet definitief is bepaald op 1 januari 2024 en ook het landelijke 'gezond en actief leven akkoord' (GALA) gemeenten actief stimuleert aandacht te hebben voor de leefomgeving, ligt er een expliciete adviesopdracht voor de GGD. Vooral vanuit het ruimtelijke domein vanuit gemeenten ontvangt de GGD steeds vaker verzoeken om te adviseren over Toekomstvisies, Omgevingsvisies en ook plannen. Daarnaast ondersteunen de ketenpartners (Omgevingsdienst, Veiligheidsregio en Waterschappen) de meerwaarde van een gezondheidsadvies van de GGD. Om gezondheid blijvend op de kaart te zetten om te komen tot een gezonde fysieke leefomgeving is het nodig dat de GGD haar advieskracht op dit thema vergroot en voldoende capaciteit heeft om haar adviserende rol te kunnen vervullen.

Vluchtelingen en nieuwkomers

Vanuit de jeugdgezondheidszorg (JGZ) wordt er steeds meer ingezet op de instroom van kinderen die niet geboren zijn in Nederland. De instroom is nog steeds hoog, waarbij er naast vluchtelingen en Oekraïners ook onderzoek en zorg verleent wordt bij kinderen van arbeidsmigranten. Bij deze groep is er extra tijd en aandacht nodig om ervoor te zorgen dat ze door middel van de benodigde vaccinaties beschermd worden en de vaccinatiegraad op orde te houden. Hierbij is de hulp van tolken nodig en er is bij deze kinderen vaak sprake van medische en psychische klachten als gevolg van het op de vlucht te zijn geweest en andere medische zorg in het land van herkomst. Alleen voor de vluchtelingen en Oekraïners krijgt de GGD op dit moment extra middelen, niet voor de instroom van arbeidsmigranten. De verwachting is dat de instroom van arbeidsmigranten aan blijft houden door de vluchtelingenstromen en ook de vraag als gevolg van arbeidsmarktkrapte in Nederland.

Psychosociale problematiek in de verzuimbegeleiding

Door een toename in psychosociale problematiek is er een hogere inzet nodig van de JGZ professionals. Ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar is er een stijging in het aantal casussen psychosociaal welbevinden en de behandeltijd die nodig is per casus. De oorzaak is onbekend maar sluit aan op de stijgende lijn vanuit de gezondheidsmonitoren met name bij de jongeren van 12 tot 18 jaar. De JGZ voert verzuimbegeleiding uit op scholen. Ook bij verzuimbegeleiding zijn er meer casussen en werd er meer tijd besteed per casus dan in dezelfde periode vorig jaar. De oorzaak hiervan is ook onbekend maar het kan een gevolg zijn van het wennen aan school als gevolg van de corona periode.

Digitaal dossier voor de Jeugdgezondheidszorg

Afwachtend op de eerste resultaten van de evaluatie rondom het ontwikkelproces van het GGiD, wordt de aanbesteding gestart voor een nieuw digitaal dossier voor de JGZ. Naar verwachting zal de aanbesteding starten in het najaar van 2023. Financieel is het GGiD eind 2022 afgehandeld door het instellen van twee reserves bij SamenTwente. Een reserve van €150.000 voor onder andere kosten vanuit de evaluatie (ca. €50.000) en kosten vanuit de verdere (juridische) contractuele afwikkeling en een reserve voor de nieuwe aanbesteding van €500.000,-.

Beleidsnota Publieke Gezondheid en Specifieke Uitkering

Er wordt op dit moment gewerkt aan een nieuwe beleidsnota Publieke Gezondheid. Hierin wordt afstemming gezocht met de beleidsvelden Sport, Cultuur en Armoede in verband met de ambitie om op deze velden ook nieuwe beleidsvisies op te stellen. Ook worden de doelen zoals opgenomen in het Fit & Vitaal akkoord (Sport en preventie akkoord), opgesteld door gemeente samen met de samenleving op het gebied van gezondheid, sport en preventie, ook meegenomen.

Gezond en Actief Leven Akkoord en Regioplan Twente

Op gezondheidsvlak krijgen gemeenten vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord vanuit het rijk de opdracht om in te zetten op preventie. Hierbij wordt de focus gelegd op thema's zoals mentale gezondheid, overgewicht, leefstijl, alcohol/middelengebruik. Daarbij komen ook gedeeltelijk incidenteel en gedeeltelijk structurele middelen vanuit het rijk naar de gemeente toe, in ieder geval voor de periode van 2023-2026. Om de middelen te kunnen besteden moet er een integraal plan van aanpak opgesteld waarin uitgelegd wordt op welke manier de middelen besteed zullen worden, waarbij ook gestuurd wordt op de samenwerking tussen het medisch en sociaal domein.

Vanuit het Integraal Zorgakkoord komen daarnaast ook structurele middelen naar Twente toe om in te zetten op gezondheid en preventie. Deze middelen zullen via de Twentse Koers ingezet worden op de themalijnen: Jeugd, Ouderen, Mentale Gezondheid, Schulden en Armoede, en Gezondheidsbevordering en preventie. Om deze middelen goed te besteden wordt er een regioplan opgezet waarin acties beschreven worden per themalijn. In september is de raad uitgenodigd voor een bijeenkomst in Enschede rondom het regioplan.

Programma Milieu

Portefeuillehouders

Cel Severijn

Algemeen

Het uitgangspunt van de gemeente Dinkelland is dat we in 2030 leven in een afvalloze en duurzame samenleving. Afval bestaat dan niet meer, we zamelen alleen nog maar waardevolle grondstoffen in. Een meewerkende houding van onze inwoners en bedrijven is hierbij van groot belang.

Afval wordt in de gemeente Dinkelland opgehaald door ROVA. Kringloopbedrijf De Beurs komt herbruikbare goederen gratis bij onze inwoners ophalen en nemen het overige grof huishoudelijk afval tegen een kostendekkend tarief mee.

Actuele ontwikkelingen

Extra uitvoeringsperiode zwerfafvalvergoeding

In de Raamovereenkomst verpakkingen was afgesproken dat er in de periode 2013 tot en met 2020 jaarlijks € 20 miljoen ter beschikking wordt gesteld aan gemeenten voor de extra preventie en extra aanpak van zwerfafval. De hiervoor beschikbare budgetten over de genoemde periode zijn door gemeenten niet volledig benut. Dit budget wordt beschikbaar gesteld voor extra inzet in 2024. Gemeenten met goedgekeurde jaarplannen komen in aanmerking voor vergoeding, welke wordt verdeeld naar rato van het aantal inwoners per gemeente. De maximale vergoeding per inwoner bedraagt € 1,14. Bij overtekening van dit budget wordt de maximale vergoeding naar rato verlaagd.

Voor 30 november 2023 kunnen gemeenten aanvragen indienen voor deze laatste uitvoeringsperiode. Gemeenten worden op korte termijn geïnformeerd door Nedvang/Afvalfonds over de procedure rondom deze laatste uitvoeringsperiode.

Prullenbakkenvergoeding

Naast de zwerfafvalvergoeding hebben gemeenten ook recht op de zogenaamde prullenbakkenvergoeding. Deze vergoeding krijgen gemeenten van het Afvalfonds voor de inzameling en verwerking van het aandeel van verpakkingsafval in openbare prullenbakken. Het Afvalfonds betaalt over 2023 een vergoeding aan gemeenten van € 0,76 per inwoner voor het uitvoeren van bovenstaande activiteiten.

Het is nog niet bekend wanneer de prullenbakkenvergoeding over 2023 wordt uitgekeerd; hierover wordt nog overleg gevoerd. Ook moet er nog overeenstemming worden gevonden voor de hoogte van de prullenbakkenvergoeding voor 2024. Hierover wordt naar verwachting later in 2023 meer bekend. Concreet betekent dit financieel voor Dinkelland $26.606 \text{ inwoners} \times € 0,76 = € 20.221,-$ op te nemen als te ontvangen.

SUP-vergoeding

Eén van de maatregelen van de Richtlijn SUP, Single Used Plastics, is de invoering van uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) voor een aantal SUP-items. Producenten en importeurs van deze items moeten de kosten dragen voor het opruimen en verwerken van hun producten in het zwerfafval door publieke gebiedsbeheerders. Gemeenten krijgen met een proefberekening een idee van wat ze kunnen verwachten. De hoogte van de vergoeding is gebaseerd op het aantal inwoners van een gemeente.

Inzameling oud papier en karton

De ontwikkeling van de marktprijs Oud papier en karton, OPK, verloopt grillig. In verband met het onzekere verloop van die marktprijs OPK en de oplopende kosten wordt het voor de verenigingen/scholen minder aantrekkelijk om nog langer het OPK in te zamelen. Op 30 maart heeft de raad van Dinkelland ingestemd om aan verenigingen/scholen vanaf 1 januari 2023 een vaste vergoeding van € 55,- per ton te verstrekken. Daarmee ontstaat bij hen zekerheid over de inkomsten, en komen de voor- en nadelen van fluctuaties in marktprijzen, verwerkings- en containerkosten bij de gemeente te liggen.

Programma Volkshuisvesting & ruimtelijke ordening

Portefeuillehouders

Cel Severijn, Benno Brand

Algemeen

Als gemeente is van het van groot belang dat de fysieke leefomgeving zodanig is ingericht dat een goed woon en leefklimaat is gegarandeerd. Het woningaanbod moet zowel een kwantitatieve en kwalitatieve behoefte van de samenleving. Er moet echter ook ruimte zijn voor bedrijvigheid. Een integrale blik op de fysieke leefomgeving is hiervoor een vereiste.

Actuele ontwikkelingen

Er zijn op dit moment geen actuele ontwikkelingen die van invloed zijn op de uitvoering van de taken en activiteiten binnen dit programma.